

İLİM YAYMA VAKFI

BÜLTEN

2015 OCAK - SAYI: 9

09

Kazım
Savaş ile
Hasbihal

24

Misafirhanemiz
ve Usûl Dergimiz

28

Ali Kemal Kastan ile
İslam'la Başarının
Evrensel Sırları

BAŞKAN'IN MESAJI

Merhaba

41. yılını doldurduğumuz vakfımız, ahlaklı ve dindar nesil yetiştirme çalışmalarına ara vermeden, yeni projeler de ekleyerek daha büyük adımlarla yoluna devam etmekte. Bu bültende de dolu dolu geçirdiğimiz bir yılın haberlerini bulacaksınız.

Beşinci yılını dolduran Sabahattin Zaim Üniversitesi, açtığı yeni bölümlerle geleceğe daha emin adımlarla ilerliyor. Yapımı süren kampüs inşaatlarının bitiminde külliye olarak hizmet vereceğini umuyoruz.

İrfan kolejimizin Üsküdar'da yeni açılan binasında eğitim-öğretim dönemi tüm canlılığıyla sürerken İrfan Koleji'mizin yeni şubelerinin açılışını bu yılın sonuna yetiştirmek hedefimizi buradan duyurmak isteriz.

Vakıf Misafirhanemizde kalan Yüksek lisans ve Doktora öğrencilerinin buldukları kültürel ortamı ve vakfımız yayınlarını anlatan yazıyı zevkle okuyacağınızı umuyoruz. Vefa semtimizin müstesna mekanlarından olan ve mezunlarımızın hatıralarında canlı yer tutan Ekmekçizâde Külliyesi'nin görsel ve arşiv kaynaklı yapılan kitap çalışması, vakfımız tarafından yayımlanmış olup, ilginize sunulmuştur.

Bu sayımızın mülakatı, vakfımız mütevelli heyet üyelerinden Kazım Savaş ile vakfımıza dair anıları üzerine gerçekleştirildi. İlerleyen sayfalarda Ali Kemal Kastan'ın vakfımız lisans öğrencilerine yaptığı konuşmayı buraya almakta fayda görüyoruz.

Vakfımızın yurdunda kalan öğrencilerin yazılarından oluşan Vakıf kısmı, muhtelif konularda bilgilendirici yazılar içermektedir.

Vakfımız değerli mütevelli heyet üyelerinden Prof. Dr. Osman Öztürk ve İrfan Eğitim Kurumu kurucularından Fahrettin Tivnikli Beyefendilerin vefatları ile hüznümlendik. Allah'tan rahmet ve mağfiret diler, ailelerine sabr-ı cemil, tüm sevenlerine ve dostlarına başsağlığı dileriz. Mekanları cennet olsun.

Gayret bizden, tevfik Allah'tan.

BU SAYIMIZDA

KALENDERHANE CAMİİ

03

KAZIM SAVAŞ İLE HASBİHAL

09

BAŞSAĞLIĞI

12

VEFA İLİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ

14

İRFAN EĞİTİM KURUMLARI

17

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİV.

20

İLİM YAYMA VAKFI MİSAFİRHANESİ

24

ALİ KEMAL KASTAN

28

YURDUMUZUN FAALİYETLERİ

33

VÂKIF

41

İLİM YAYMA VAKFI BÜLTENİ

SAYI: 9 • OCAK 2015

İLİM YAYMA VAKFI ADINA SAHİBİ
YÜCEL ÇELİKBİLEK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ÖMER AYDIN

EDİTÖRLER
MİKAİL UĞUŞ
BİLAL DEMİR

YAYIN KURULU
ENGİN YILMAZ
OSMAN ACUN
NURULLAH BAYHAN
PROF. DR. BİLÂL GÖKKİR
DOÇ. DR. NECMETTİN GÖKKİR
YRD. DOÇ. DR. ABDULLAH TIRABZON
ABİDİN SÖNMEZ

YAPIM
TASVİR TANITIM
(0212) 211 11 25

SANAT YÖNETMENİ
ADEM DOĞAN

BASKI
ADA OFSET

YAZIŞMA ADRESİ
VEFA, CEMAL YENER TOSYALI CD.
AKİFPAŞA SK. NO: 6
34134 FATİH - İSTANBUL
TEL: 0212 511 22 90
FAKS: 0212 511 22 91
www.iyv.org.tr

6 AYDA BİR YAYINLANIR.
KAYNAK GÖSTERİLEREK
İKTİBAS YAPILABİLİR.

ÜCRETSİZDİR

YAYINLANAN YAZILARIN
SORUMLULUĞU
YAZARINA AİTTİR.

Karanlıktan Aydınlığa Kalenderhane Camii

NİDA KİRÖMEROĞLU

Megara kralı Byzas M.Ö. 658'de İstanbul'u kurarken nasıl bir öngörü, hayal iklimi ve ufuk sahibi idi tam olarak bilemiyoruz; ancak ardında bıraktığı şehir, devletlere, milletlere, medeniyetlere, dinlere başkentlik yapmış: Boğazı, florası, peyzajı ile bir hayal şehir olmuş. Değerleri, yerleşim yerleri, ticareti, işesi vs. güzellikleri ile insanları kendine çekmiş, konumu ve stratejik özelliğiyle sahibinin gurur nişanesi olmayı becermiş. Onun cihangirleri şehre kendi mühürlerini vurdukça, sahip olduğu kültürün harcını kardıkça farklı mimari zenginliklere sahip bir coğrafya ortaya çıkmış. Bugün karşımızda adeta bir kültür mozaiği durmaktadır ya da Philip Mansel'in ifadesiyle artık "Dünyanın arzuladığı şehir." dir İstanbul. Hal böyle olunca asırlarca nice methiyeler düzülmüş bu güzide şehre. Her müellif kasideler düzmekte, methiyeler söylemekte birbiriyle yarışmış. On dokuzuncu yüzyılda İstanbul'u ziyaret eden bir seyyah, kendisinden önce yazılanlara bir göz attıktan sonra "İstanbul'un hakkında söylenmedik ne kalmış" diyecektir.

Bazen bir köşkü, bir hamamı, bazen de bir taşı, ağacı veya bir âdeti konusu olmuştur böyle yazıların. Ama sur içi İstanbul'un silüetine baktığınızda onun en çok da minareler ve kuleler şehri olduğunu göreceksinizdir. Fetihden sonra her sokağın bir camiye çıktığı Müslüman şehridir burası artık. Sinan'ın, Davud Ağa'nın, Sedefkâr'ın ellerinde yoğrulmuş camilerin yanında, bazı kiliseler de İslam'la tanışma şerefine erecektir. İşte bu camilerden biridir Kalenderhane Camii.

Çevresindeki düzensiz yapılardan ötürü İstanbul'un az önce sözünü ettiğimiz silüetine kayda değer bir katkı yapmasa da mazisi, yapısı ve konumu ile özel bir mescittir. Ayyansarayî Hüseyin Efendi "Camii-i mezbur kilisadan münkalibdir. Ebû'l feth Sultan Mehmed Han'ın ihyasıdır." diyerek kiliseden çevrildiğini vurgular. Vezneciler semtinde, Bozdoğan kemerinin en doğu ucunun güneyinde Doğu Roma döneminden kalma bu kilisenin bir manastırın parçası olduğu son bulgularla kesinleşmiştir. Eski adı hususunda değişik görüşler vardır. Uzun yıllar Diakonissa Kilisesi olarak bilinmiş, II. Mehmed'in 1935'te neşredilen bir vakfiyesinde Akataleptos Manastırı Kilisesi olabileceği görüşü ortaya çıkmış, son araştırmalarda yan hücrelerin birinde bulunan Meryem'in fresko iki resminde Kyriotissa lakabı ile

karşılaşmıştır. Adı ne olursa olsun bir Doğu Ortodoks kilisesi formundadır. Mihrabın yanındaki küçük hücrede ortaya çıkarılan Gotik harfli Aziz Francesco yazısı, 1204'te IV. Haçlı seferinde şehri işgal eden Batılı şövalyelerin 1261 yılına kadar burayı bir Katolik kilisesi olarak kullandığına işarettir.

Ayvansarayî Fatih'in ihyasıdır derken şunu ifade eder: Fetihden sonra kilise, kuşatmadaki hizmet ve gayretleri sebebiyle bizzat sultan tarafından Kalenderî tarikatı dervişlerine zaviye olarak tahsis edilmiştir. Merak edenler için söyleyelim, Kalenderîlik Caferîliğin bir

koludur. Dünyayı umursamayan, içinde yaşadıkları toplumun inanç ve geleneklerine karşı çıkan, bunu kılık kıyafet, tutum ve davranışlarıyla gündelik hayatlarına da yansıtan sûfilere Kalender, temsil ettiği tasavvufi zümreye de Kalenderîlik adı verilmiştir. Kelimenin etimolojik iddiaları da bu yönde çeşitlilik arz etmektedir. Farsçada "iri yarı, kaba" anlamındaki 'kalanter' (Türkçe de kalantor) veya Grekçe aynı anlamda 'kaletoz' kelimesinden geldiği ileri sürülmüştür. Kelimenin Farsça 'kalan' sözcüğüyle 'ender' ekinden oluştuğu ve "ağır yük taşıyan" manasına geldiği yahut Arapça 'ekall' kelimesiyle Farsça 'ender' ekinden teşekkül ettiği ve "az, önemsiz" anlamında kullanıldığı kaydedilmektedir. Bunun yanında Sanskritçe "töreyi bozan" anlamındaki 'kâlândârâ'dan Farsça'ya geçtiği de bir diğer görüştür.

1546 tarihli İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri'nde Eski İmaret ve Zeyrek Kilise Camileri gibi selâtin vakfı sayıldığından Kalenderhane Camii'nin de kaydı yoktur. Buranın düzenlenen vakfiyesinde "Zaviyede bir şeyhin, bir de mücavirlerin yemeklerine nezaret eden zaviye nazırının bulunması, bir hafızın Cuma günleri Cuma namazından sonra semâ meclisinde Mesnevi okuması, sohbetin

sonunda meclis-i semânın bir aşırıla tamamlanması, Mevleviler ıstılahında mutrib denen dört kişinin âdet olduğu üzere dostlarıyla semâ meclisi yapmaları" şart koşulmuştur. Bu suretle Kalenderhane Zaviyesi, tam manasıyla bir Mevlevi dergâhı şeklinde açılmış ve böylece fetihten sonra İstanbul'da açılan ilk Mevlevihane olma hüviyetini kazanmıştır. Caminin tarafında ne olduğu bilinmeyen manastırın keşiş odaları XV. asırda zaviye olarak hizmet vermiş, harim kısmı ise tevhidhane ve semâhane olarak kullanılmıştır.

Çoğu kısmı ahşap olan manastır bilinmeyen bir tarihte muhtemelen İstanbul'un o meşhur yangınlarından biriyle ortadan kalkmış, sadece mescit, bir mahalle camisi olarak günümüze kadar gelmiştir. Yapının şimdilerde kıyıda köşede, gözlerden uzak kendi hâlinde bir konumu olmasına aldanmamak lazım, zira zamanında Bizans'ın ünlü Tauri Forumu ile Constantinus Martiryonu (bugünkü Beyazıt-Edirnekapı) arasındaki ana yolun üzerindeydi. 1966-1975 yıllarında Harvard ve İstanbul Teknik Üniversitelerinin iş birliği ile burada yapılan arkeolojik kazılarda IV-V. yüzyıllara tarihlenen bir saray ve ona ait bir hamamın temellerine ulaşıldı. Bu kalıntıların üzerine sonradan kiliseler inşa edildiği anlaşılmıştır. Bahsedilen bu kiliseler bazilikal tipte olup biri Valens (Bozdoğan) su kemerine bitişik olup diğeri de bu kilisenin yanında yer alıyormuş. Hatırası günümüze ulaşan cami işte bu temeller üzerine bina edilmiş.

Yolumuz düştüğünde vakit namazlarını eda etme fırsatı bulduğumuz caminin girişi batı tarafındandır. Kapı çevresindeki toprak seviyesi yükseldiğinden zemine birkaç basamak merdivenle inilir. -Bu arada selâtin camilerine merdivenle çıktığını hatırlayıp inceliklerinden ve Allah'ın azametini yücelttiklerinden ötürü ecdadımızı saygı ve rahmetle analım.- Erken Hristiyan Bizans mimarilerinde kilisenin ana mekânına açılan, bir revak biçiminde yapılan narteks dediğimiz giriş kısmı bugün son cemaat yeri olarak kullanılıyor. Ana bölüme de bir iç nartekle geçilir. Buranın sağ tarafı ahşap bir paravan ile bölünerek "kadınlar mahfili" olarak kullanılmaktadır şimdilerde. Bu bölüm beşik tonoz denilen yarım daire kesitli eğri tavan örtüsüne sahiptir. Ana mekânda (naos), Bizans dinî mimarisinde ilk olarak IX. yüzyılda kullanılan kapalı Yunan haçı planının köşe duvarlı şekli uygulanmıştır. Haçın dört kolunun üstleri de beşik tonozlarla örtülüdür. Orta Bizans'ın erken dönemine özgü bir biçimde köşe duvarları üzerine oturan ana kubbe yüksek kasnaklı, küçük çaplı ve pencereli olup köşelerde Osmanlı mimarisinde de tercih edilen pandantifler bulunur. Zeminde, apsis dediğimiz, bu tür bazilika tipi kiliselerin doğu kısmında dışarı taşan yarım çember

günümüze ulaşmamıştır. İlk zamanlar apsisin içine kible yönünü göstermek için mihrap nişi yapılmış. Camiye çevrilirken apsis tamamen yıkılmış. İç yüzeyi dikdörtgen biçimde panolar halinde bölünerek bunların içleri klasik üslupta kalem işi nakışlarla bezenmiş ve buraya yeni bir mihrap yapılmıştır. Bu bölümün iki yanında ise Bizans mimarisinde 'pastaforyon' denilen yan mekânlar yer alır. Haçın güney ve kuzey kolları ise iki sütuna binen üçüz kemerle dışa açılmıştır. Son restorasyonda caminin üstünde klasik kiliselerde olduğu gibi kiremit kullanılması teklif edilmişse de İstanbul'un kurşun kaplı kubbelerle örtülü bir şehir olduğu gerekçeyle hem ana kubbe hem tonozlar kurşun levhalarla kaplanmıştır. Minare de yeniden onarılmıştır.

Şimdiki haline baktığınızda kiliselere haiz o karanlık ve kasvetli ortamı göremezsiniz. Yapıda emeği olanlar iç aydınlığı sağlamak adına, sonradan birçok pencere ilavesi yapmıştır. Bu emektarlardan biri olan Beşir Ağa, 18. yüzyılda camiye Beyazıt'a uzanan ana cadde arasında bir medrese yaptırmış, camide de bazı onarımlar yaptırmış. İçine hünkâr mahfili inşa ettirmiş, vakfa da maddi kaynak aktarmış. Yaptırdığı bu on beş hücreli medrese, caminin müstemilatına dâhil edilmiş. 1935'te medrese, yerine bir konseratuvar binası yapılmak amacıyla tamamen yıkılmış; fakat proje gerçekleşmemiş. Arsanın bir tarafına öğrenci yurdu inşa edilip geri kalan kısım da uzun yıllar minibüs durağı olarak kullanılmış/kullanıldı. Bu duraklar şimdiki Vezneciler metro durağı alanını kaplardı, akşam iş çıkışına rastlayan zaman dilimlerinde uzun insan kuyruklarını hala hatırlarım. Caminin ana kapısı yanında, sonraları defterdar olan Arpa Emni Mustafa Efendi'nin yaptırdığı kâgir bir sıbyan mektebi vardır. Son zamanlarda tadil edildi. Bozdoğan kemerinin arka tarafında kalan mektebin etrafı muntazam bir duvarla çevrili hazireden müteşekkildir.

1950'li yıllara kadar bakımlı sayılabilecek ve namaza açık olan mabed sonraları terk edilmiş ve barınak haline getirilmiştir. Amacı dışında kullanılmıştır. O yıllarda hazin bir sergüzeşte sahip birçok cami var, Kalenderhane de bu tecrübeden payını almış, maalesef. Yıllar sonra cami tekrar ibadete açılmış. Caminin önünde zamanında bir avlu ve şadırvan olduğu muhtemeldir; lakin herhangi bir iz yoktur. İz bırakmayanların, izlerinin kalma-yacağı da malumunuzdur.

Şimdiki haline baktığınızda kiliselere haiz o karanlık ve kasvetli ortamı göremezsiniz. Yapıda emeği olanlar iç aydınlığı sağlamak adına, sonradan birçok pencere ilavesi yapmıştır. Bu emektarlardan biri olan Beşir Ağa, 18. yüzyılda camiyle Beyazıt'a uzanan ana cadde arasında bir medrese yaptırırken, camide de bazı onarımlar yaptırmış. İçine hünkâr mahfili inşa ettirmiş, vakfa da maddi kaynak aktarmış. Yaptırdığı bu on beş hücreli medrese, caminin müstemilatına dâhil

edilmiş. 1935'te medrese, yerine bir konservatuar binası yapılmak amacıyla tamamen yıkılmış; fakat proje gerçekleşmemiş. Arsanın bir tarafına öğrenci yurdu inşa edilip geri kalan kısım da uzun yıllar minibüs durağı olarak kullanılmış/kullanıldı. Bu duraklar şimdiki Vezneciler metro durağı alanını kaplardı, akşam iş çıkışına rastlayan zaman dilimlerinde uzun insan kuyruklarını hala hatırlarım. Caminin ana kapısı yanında, sonraları defterdar olan Arpa Emine Mustafa Efendi'nin yaptırdığı kâgir bir sıbyan mektebi vardır. Son zamanlarda tadil edildi. Bozdoğan kemerinin arka tarafında kalan mektebin etrafı muntazam bir duvarla çevrili hazireden müteşekkildir.

1950'li yıllara kadar bakımlı sayılabilecek ve namaza açık olan mabed sonraları terk edilmiş ve barınak haline getirilmiştir. Amacı dışında kullanılmıştır. O yıllarda hazin bir sergüzeşte sahip birçok cami var, Kalenderhane de bu tecrübeden payını almış, maale-

sef. Yıllar sonra cami tekrar ibadete açılmış. Caminin önünde zamanında bir avlu ve şadırvan olduğu muhtemeldir; lakin herhangi bir iz yoktur. İz bırakmayanların, izlerinin kalmayacağı da malumunuzdur.

Kaynakça:

Armağan, Mustafa. "Osmanlı İmparatorluk Yapan Şehir"

Ayvansarayî Hüseyin Efendi. "Hadikatü'l Cevami"
Hürel, Haldun. "İstanbul'un Ansiklopedik Öyküsü"
Küçük, Sezai. "İstanbul Mevlevihaneleri"
Ocak, Ahmet Yaşar. "Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menakıbnameler"

Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi

BİR VAKIF İNSANI

Kazım Savaş'la Hasbihal

Sohbet: M. Sami Şekeroğlu • Özcan Ütebay

Vakfımız genel kurul üyelerinden, uzun yıllar vakfımız mütevelli heyet üyeliği yapan Yüksek İnşaat Mühendisi Kazım Savaş Beyefendi ile gerçekleştirilen söyleşiği sizlerle paylaşıyoruz.

Geçen sene vakfımızın kırkıncı yılı oldu, siz de etkinliklere davetliydiniz. Geçen kırk yıl size ne hissettirdi?

Efendim 40.yıl yani Allah'ın lütfu, ihsanı diyorum, öyle bir şey aklımızdan geçmezdi. Mesela İlim Yayma'yı kuran arkadaşların en az 40-50'sini kaybettik. Ben saymadım o listede kaç kişi vardı. Nasıl şükretsek az. CD yaptırDIM. Akşam seyrettim, plaketi alırken bile kocaman adam heyecanlanmışım, heyecanlandığımı seyrederken anladım. Allah hepsinden razı olsun, inşallah nice 40 yıllar nasip etsin.

Size göre İlim Yayma'yı Türkiye'deki birçok diğer vakıftan ayıran özelliği nedir?

İlim Yayma'nın büyük özelliği var. İlim Yayma adının büyük özelliği var. İlim Yayma rozetinin ayrıcalığı var, Türkiye'de ilktir. Sağda kurulmuş ilk teşkilattır. Her şeye rağmen yüreklerini ortaya koyup kurmuşlar. Ki kuran elit tabakadır. Mesela Mehmet Üretmen, Allah rahmet eylesin, Türkiye'nin bir numaralı deri tüccarıydı. Mehmet Güler, Grundig fabrikasının ortağıydı. Yusuf Türel abimiz iyi bir avukattı, camiada sevilen bir kişiydi. Ülker'in sahibi Sabri Bey, Borusa'nın sahibi Asım Bey yani elit olarak bu camiada toplandılar. Hiçbir menfaat gözetmeksizin, hepsi ceplerindekini vermiştir. Allah rahmet eylesin, bir arkadaşımız vardı, hazır elbise yapıp satardı. Her sene kazancının yarısını İlim Yayma Cemiyeti'ne ayırırdı. 40 lira kazanırdı 20'sini ayırırdı. Bu abiler zengin abiler, ne zaman müracaat etsen kapısına geri gelmezsin neye ihtiyacın var şuna gider alırsın. O güne kadar böyle bir kuruluş yok. Ondan sonra olmuştur çok güzel bazı kardeşlerimiz çıktılar bizim yükümüzü aldılar. Allah razı olsun. Ama İlim Yayma politikaya karışmamıştır. Mesela Davutoğlu bu camiadan gitmiştir, Kemal Unakıtan bu camiadan gitmişti, Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı olmuştur, Abdülatif Şener vefa yurdundan gitmiştir. Aklıma gelenler bunlar. Belki 50 kişi daha

var. Ama bunların hiçbirisi bulunduğu makama İlim Yayma Cemiyeti'ni alet etmemiştir. Başka birisi de gelse aynı şekilde ihtiyaçlarını karşılarlar. Ama İlim Yayma Vakfı uykusunu kaçırır halletmeye bakar.

İlim Yayma Vakfı'nın hem politize edilmemiş olmasından, hem maddi sıkıntı çekmemiş olmasından hem de elit tabakanın korumuş ve yürütmekte olduğu cemiyet ve vakıf olarak bir ikincisi olmaz.

Allah'a şükürler olsun. İlim Yayma'ya gönül verenler vakıf olsun cemiyet olsun bir farkı yoktur. Benim nezdimde her türlü kuruluştan öndedir. Ben 1970'te intisap ettim. 44 sene olmuş. 44 senede ben aynı şeyi iftiharla söylerim. Alnım açık söylerim. Kim geçse karşıma bu mevzuda İlim Yayma'nın cemiyet olsun vakıf olsun hakkını teslim ederler. Yani diyebilirim ki halen de böyle politize olmayıp cemaatin menfaatini öne çıkarmayan tek kuruluş yine İlim Yayma'dır. Bildiği yolda devam eder. Tek gayesi adam yetiştirmektir. Bu adamlar, adam gibi hareket eder. Bundan da hem devlet hem millet hem de İslamiyet fayda görür, görmüştür ve inşallah görmeye devam edecektir.

80 yıllık bir ömürden sonra geriye dönüp baktığınızda çok insanla tanışmışsınızdır, çok yer gördünüz, çok olay yaşadınız. Sizin hayatınızda dönüm noktası, bereketlendiği nokta nedir, ne değişti sizde?

Hayatımın bereketlendiği nokta, Allah rahmet etsin, Doktor Asaf Ataseven'le tanışmamdır. Benim biraderim vardı, doktor o da, vefat etti, onun arkadaşığıydı. O, İlim Yayma Cemiyeti'ne üyeydi. Benden evvel üyeydi. Beni 1970 senesinde kaydettirdi. İlim Yayma'ya ve idari heyet toplantısına götürdü. İdari heyet toplantısında beni mütevelli heyetine seçtiler. Yani İlim Yayma Cemiyeti'nin idariyetine girdim. 35 yaşındaydım. O gün benim için en mutlu gündür. Samimiyetle

ve içimin yerleştirdiği şekliyle size söylüyorum. Şükrümü eda edemem.

Peki, bizim yerimizde olsaydınız, üniversiteye yeniden başlıyor olsaydınız, ne yapardınız? İstanbul'da nereden başlamak isterdiniz?

Kritik bir soru. Bizim zamanımızda, benim çocukluk zamanımda biz din-i İslam'dan meşgul olmadık, buna izin vermediler. Bulduğum kazada, jandarmada tespih suç aleti olup kimse Kur'an okuyamazdı. Mahallede hanım hocalar okursa onlara baskın yaparlardı. Dolayısıyla ben taban olarak İslam'ın yazılı kısmıyla meşgul olamadım. Çok sonra edinmek zorunda kaldım. Bu benim için bir boşluk. Yerini doldurmaya çalışıyorum. Yoksa ben önce İlahiyat okurdum, ondan sonra ikinci bir üniversite şansım olsa onu seçerdim.

Bence önce dinde cahil olmamak lazımdır. Diğer bulunduğun meslek ne olursa olsun Allah'ın yaptığı işte rolü yoksa sen ona giden yola girmemişsen, ne iş yaparsan yap hiçbir şey ifade etmezsin, sonu hüsrandır. Allah'ın yanına makbul bir kul olarak gitmek için önce Allah'ın emirlerini iyi bileceksin. Dolayısıyla önce Allah'a en yakın olan ilim neyse o yolu seçerdim. Ve bu meseleyi halletmeden diğer bir şeye geçmezdim.

Ne tavsiye edersiniz biz gençlere?

Para kazanılır, kaybedilir ama bu hizmetler devamlılık sağlar insanın hayatına, geleceğine devamlılık sağlar. Sen trilyon sahibi olsan iki kuşak sonra biter senin paran iyi kullanılmazsa iki kuşak sonra biter. Ama bıraktığın bu hizmetler kuşakları götürür. Muhakkak suretle iki yönlü çalışın. Davanız İslam olacak. İslam, Müslüman her şeyin önünde olmak mecburiyetindedir. Yalnız bir vakit nafie namaz seni kurtarmaz. Belki kurtarabilir ama senden sonra gelecek torununu kurtarmaz. Ne kurtarır ona saha açmak mecburiyetindedir, ona

yaşam sahası açmak mecburiyetindedir. İslam'ı yaşayabilmek sahası açmak mecburiyetindedir. Mümkün merteye bu yolda çalışmanız ve böyle güzel niyetlerle başlamanızı ve devam etmenizi tavsiye ediyorum.

Teşekkür ederiz efendim, Allah razı olsun vaktinizi ayırdınız.

Estağfurullah. Son olarak şunları da ekleyeyim isterseniz: Biz arayıp buluyorduk vazifeleri, biz kendimiz talip oluyorduk arayıp buluyorduk. Kimse bize gel şunu yap demezdi. Bizim zamanımızda büyüklerimiz "vazife alınmaz verilir" derlerdi. Bu ebatla 1975'te İstanbul senatör adayı idim. İstanbul'da bir ben vardım Milli Selamet Partisi'nden. 1977'de kendi bölgemden Sinop'tan senatör adayı oldum. Yakın komşularım, yakın akrabalarım: Ya Kazım Bey o kadar çalıştın orda, Erbakan Hoca seni niye İstanbul'dan göstermedi, niye Sinop'a gönderdi. Bizim aklımızda Allah'a şükürler olsun vazife istenmez verilir vardı. Ve ben onlara diyordum ki o zaman "Bağdat'a gönderse Bağdat'a giderim bu kadar." Ben para kazanmak için yapmıyorum ki o işi. Mesele Allah rızasıdır. Terazi gram olarak -benzetmede hata olmasın- Allah rızasıdır öbür tarafta her şey ona ayarlıdır. Her şeyi ona göre teraziyi tartıyı alırsın. Zenginliktir, çoluk çocuğun nafakasıdır, onlar hep bunu hallettikten sonra düşünülecek işlerdir. Mezun olduktan sonra yolunuz belli. Yol haritasını çizeceksiniz, yol haritası olmadan yola çıkmayın. Her birinizin bir yol haritası olsun. Bu yol haritasının da sonu hep aynı yere çıksın, hep beraber aynı yere çıkın. Allah'ın tayin ettiği noktadır, oraya vakıf olmak, şeref sahibi olmak, izzet sahibi olmak, mal mülk sahibi olmak, her şey onun hizasında yürüyecektir.

Fahredden Tivnikli

İrfan Koleji kurucularından olan
Sayın Fahrettin Tivnikli Beyefendi
Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Allah'tan rahmet ve mağfiret diler, ailesine sabr-ı cemil,
tüm sevenlerine ve dostlarına başsağlığı dileriz.

Mekani Cennet olsun.

Prof. Dr. Osman Öztürk

Vakfımız kurucularından, Başbakanlık Başdanışmanı, YÖK Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Osman Öztürk Hocamız Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

Allah'tan rahmet ve mağfiret diler, ailesine sabr-ı cemil, tüm sevenlerine ve dostlarına başsağlığı dileriz.

Mekânı Cennet olsun.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN LİDERLİK KAPASİTESİ GELİŞTİRİLİYOR

Yurdumuzda kalan öğrencilerimize kariyer desteği sağlamak amacıyla "400 Mezun - 400 Öğrenci" isimli çalışmamız projelendirildi. Dernekler Dairesi Başkanlığı Nisan 2014 Proje Başvuruları kapsamında kabul edilen projemiz, İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sedat MURAT'ın katılımıyla öğrencilerimize tanıtıldı. 30 seminer verilecek projede yurtlarda kalan gençlerin "liderlik ve girişimcilik" kapasitelerinin geliştirilmesi planlanıyor.

GELENEKSEL 1 OCAK KAHVALTISI

Her yıl 1 Ocak günü gerçekleştirilen geleneksel kahvaltılı buluşması kapsamında; 1 Ocak 2015'de İBB 1453 Sosyal Tesisleri'nde yaklaşık 1000 mezunumuzla buluştuk. Programa Başbakan yardımcısı Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ, İstanbul Valisi Vasip ŞAHİN, Necmettin Bilal ERDOĞAN, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi ve eski Refah Partisi Gaziantep Milletvekili Doç. Dr. Kahraman EMMİOĞLU, çok sayıda üst düzey Bürokrat ve Akademisyenle birlikte üniversite öğrencileri, mezun, mensup ve aileler katıldı. Program kısa süre önce vefat eden Prof. Dr. Osman ÖZTÜRK hocamız anısına açılan resim sergisi ve Panorama 1453 Tarih Müzesi gezisiyle son buldu.

Derneğimizin "Vefa Buluşmaları" kaldığı yerden ve hız kesmeden ufuk açıcı, ehil kişilerle devam ediyor. Bu program çerçevesinde konuk ettiğimiz isimlerden birkaçı şöyle; M. Akif KONAR "Yükselen Türk Sivil Havacılığı ve Yeni Fırsatlar", Prof. Dr. Sedat MURAT "Hocaların Hocası Prof. Dr. Sabahattin Zaim Hocamızın İzinde", Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN "Şehir, Yerel Yönetimler ve Türkiye", Mustafa ŞEN "En Akıllı, En Derin, En Yüce", Mustafa ŞENTOP "Yeni Anayasa ve Siyaset", Doç. Dr. Mustafa ORÇAN "Türkiye'nin Modernleşmesi Yolunda Devrimler ve Tercihler", Doç. Dr. Yüksel DEMİRKAYA "Türkiye'nin Sivil Geleceği", Mustafa DEMİR "Kültür, Sanat, Tarih, Şehir ve FATİH".

GELENEKSEL PİLAV GÜNÜ 2014

Her sene Mayıs ayının son pazar günü gerçekleştirilen geleneksel pilav günü kapsamında; 10. Geleneksel Mezunlar Buluşmamız 25 Mayıs 2014 Pazar günü lisans yurdu bahçesinde gerçekleşti. Program, Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin ALAN'ın açılış konuşmasının ardından Dernek Yönetimi adına Yönetim Kurulu üyesi Cebrail UÇUR'un "VEFADER'in faaliyetleri ve projeleri" hakkında davetlilere bilgi vermesi sonrasında, İlim Yayma Vakfı adına Mütevelli Heyet Üyesi Kahraman EMMİOĞLU, Kütahya Valisi Şerif YILMAZ ve Milli Savunma Bakanı İsmet YILMAZ selamla konuşması yaptı.

Programda, geniş bir aile olan İlim Yayma ailesinin kurumları; İlim Yayma Cemiyeti, İlim Yayma Vakfı, İrfan Koleji, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve VEFADER kurdukları stantlar ile davetli ve misafirlere kurumların yaptıkları faaliyet ve hedeflenen projeler hakkında bilgi ve doküman takdim ettiler. Hatıra fotoğrafı çekilmesi ve pilav ikramıyla program son buldu.

KURUMSAL ZİYARETLER

Dernek başkanımız Nurettin ALAN ve Yönetim Kurulu üyelerimiz, düzenli olarak kurumsal ziyaretlere devam ediyor.

- İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Yücel ÇELİKBİLEK,
- İstanbul Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet BULUT
- Vefa Lisesi Müdürü Sami ALTINBİLEK
- Şişli İlçe Eğitim Müdürü M. Mücahit YENTÜR
- THY Genel Müdür Yardımcısı M. Akif KONAR

GENEL KURUL TOPLANTISI

Dernek tüzüğümüzün yenilenmesi amacıyla gerçekleştirilen VEFADER Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 20 Nisan 2014 Pazar günü İlim Yayma Vakfı Konferans Salonunda yapıldı. Dernek Tüzüğünde yapılması düşünülen tüzük değişikliği tekliflerinin görüşülmesi ve kabulü sonrasında Yönetim Kurulunun 9 kişiden oluşması, tüzel kişiliklerin de derneğe üye yapılması ve Danışma Kurulunun kurulması kararlaştırıldı.

Genel Kurulda Yönetim Kurulu asil üyelikleri için; Nurettin ALAN, M. Mücahit YENTÜR, Ahmet İhsan ŞATIR, Mahmut DOĞAN, Hızır ASLIYÜKSEK, A. Osman ÖZTÜRK, Tarkan OKTAY, Cebrail UÇUR, Abdurrahim TAŞ seçilmiş, yönetim kurulu yedek üyeleri ise; Hasan KEKLİK, Ömer ÇINAR, Erol KAM, İdris SARISOY, Muhammet KAYNAR, Rıza YORULMAZ, Adem YAVUZ, Muammer AKÇAY, Hasan YILMAZ olmuştur.

İrfan Eğitim Kurumları

ANAOKULLARI - İLKOKULLAR - ORTAOKULLAR - ANADOLU LİSESİ

TARİHÇE

1951 yılından bu yana milletimizin irfanına hizmet veren İlim Yayma Cemiyeti ve İlim Yayma Vakfı; okul, yurt, burs hizmetlerinin yanında ana okulundan üniversiteye özel okullarıyla da eğitime katkı sağlamaya devam etmektedir.

Vakfımız tarafından 1998 yılında Ümraniye'de kurulan İrfan Koleji; 168 öğrenci ile hizmete başlamıştır. 18 yıllık gelişim sonunda, 2014-2015 eğitim-öğretim yılına gelindiğinde 3 Anaokulu, 2 İlkokul, 2 Ortaokul ve 1 Anadolu Lisesi ile toplamda 1250 öğrencisi, 190 idareci, birçok öğretmen ve personeli ile büyük bir aile olmuştur.

İrfan Eğitim Kurumları; Atakent kampüsümüz, Madenler kampüsümüz, Üsküdar Anadolu Lisemiz ve Ümraniye Anaokulu binaları ile hizmet vermektedir. Yeni dönemde Başakşehir'de ve İstanbul Zabihattin Zaim Üniversitesi bünyesinde Halkalı'da yeni kampüs çalışmalarımız başlamıştır. Ayrıca Anadolu'nun çeşitli illerinde yeni okullar açma girişimleri devam etmektedir.

OKUL ÖNCESİ

İrfan Eğitim Kurumları'nda uygulanan programlar ve çocuğa sunulan ortamlar planlı, sistemli, çocukların yaş ve gelişim özelliklerini destekleyici nitelikte olduğundan çocukların okul öncesi için gerekli düzeyde desteklenmesini sağlar. Tabii ki okul öncesinde en önemli unsurlardan biri öğretmenin rolüdür. Okullarımızda görev alan öğretmenlerimiz alanlarında yüksek öğrenim görmüş ve uzmanlaşmışlardır. Öğretmenin rolü öğrenciye rehber olmak ve onun çok yönlü gelişimini desteklemektir.

Okul öncesinde program; çocukların ilgileri doğrultusunda esnek ve toplum içerisinde bir birey olarak kendilerini ifade etmelerini sağlayacakları şekilde hazırlanır. Öğrenciler kendi bireyselliklerini ön plana çıkarmakla birlikte grupla birlikte hareket etme ve gruba uyum sağlama özelliklerini de geliştirirler.

Çocukları hayata hazırlayacak yaşam becerileri seviyelerine uygun etkinlikler şeklinde planlanır ve uygulanır. Günümüzün en önemli sorunlarından biri olan dikkat ve konsantrasyon

zayıflığını gidermek için haftalık oynanan oyunlar ve görsel algı çalışmaları gelişimleri için önemlidir.

EĞİTİM SİSTEMİ

Okul seçimi; çocuğun kişiliğinin şekillenmesine, hayat felsefesinin oluşmasına, yeteneklerinin keşfedilip geliştirilmesine, değer yargılarının oluşumuna, arkadaş çevresinin belirlenmesine, hedeflerinin belirlenip gerçekleştirilmesine, kısacası istikbaline doğrudan etki eder.

Okullarımızda öğrenciyi merkeze alan, öğrenmenin öğrenilmesine fırsat veren ve başarıdan taviz vermeyen sistem ve uygulamalarımız sayesinde öğrenciye kendini tanıma, kültürünü ve değerlerini fark etme, değişik bakış açıları kazandırma, ilgi ve yeteneklerini keşfetme olanağı sunuyoruz.

Böylece öğrencilerimizi yaşam boyu öğrenme ilkesiyle sadece sınavlara değil, hayata da hazırlamaktayız.

Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı çerçevesinde devam eden akademik çalışmalarımızı düzenli olarak yaptığımız hafta içi ve sonu takviye dersleriyle, deneme ve konu tarama sınavlarıyla destekleyerek olgunlaştırıyoruz.

Öğrencilerimizin kendilerine olan özgüvenlerini geliştirmeleri, kendilerini ve yeteneklerini keşfetmeleri amacıyla çeşitli konularda hazırlanan programlarda her birine ayrı ayrı görevler verilerek fırsatlar sağlanmaktadır.

DİL EĞİTİMİ

Dil eğitimi, öğrencilerimizin eğitim ortamına attıkları ilk adım olan ana sınıfta dili sevdirmeye, yoğun kelime öğretimi ve günlük ifadelerin kullanımı çalışmalarına başlamakta ve eğitim kademesi ilerledikçe dilbilgisinin yanı sıra dil becerilerinin de ön plana çıkarıldığı derstere gelişim göstermektedir. Öğrencilerin bilgi, beceri ve ilgi alanlarına göre kurlara ayrıldıkları ortaokul ve lise düzeylerinde, öğretmenlerimiz, kademe öğretmenliği uygulaması ile yaş gruplarına ve dil becerilerine göre uzmanlaşmış olarak dersleri yürütmektedirler. Ayrıca tüm sınıflar düzeyinde İngilizce konuşma dersleri uzman yabancı öğretmenler tarafından verilmektedir.

İngilizce'nin yanı sıra seçmeli 2. yabancı dil olarak Almanca ve Arapça dilleri alternatifleriyle, günümüz dünyasını hem coğrafi hem de iletişim anlamında daha çok kuşatabilecektir. Osmanlıca dersleriyle tarihimizi kaynağından okuyup anlayabilecek nesiller yetiştirmek çabamızdır.

ALTYAPI VE TESİSLER

Özel tasarlanmış akademik, sosyal ve sportif alanlarıyla, gelişim özelliklerini dikkate alan beceri merkezleriyle, kütüphaneleri, kişiye özel akademik yaklaşımlarıyla, grup sinerjisine uygun özel çalışma bölümleriyle okullarımız dizayn edilmiştir.

Yüzme havuzundan özel dersliklere, buz pateni alanından ferah öğrenme ortamlarına, okçuluk bölümünden kapalı spor salonuna, fen bilimleri laboratuvarından amfi tiyatrosuna, öğrenci için özel tasarım masalarından, özgün sanat ve müzik atölyesine kadar birçok farklı özelliği bir arada bulacağınız tesislerde eğitim yapılmaktadır.

DEĞERLER EĞİTİMİ

İrfan Eğitim Kurumları olarak inançlı, ahlaklı, başarılı nesiller yetiştirmek için "Değerler Eğitimi" çalışmalarını eğitimin ana konusu olarak görmekteyiz.

Anasınıfından 12. sınıfa kadar her yaş dönemine uygun olarak planlanmış değerleri, bütün öğretmen ve çalışanlarımızın katkıları ile yürütürüz.

İnançlarımızdan gelen değerleri, etkinlikler ve yaşantılar yoluyla çocuklarımızda kalıcı davranışlar halinde getirmeye çalışmaktayız.

Kuran-ı Kerim eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı çerçevesinde tüm sınıflarda alanında uzman öğretmenler tarafından verilmektedir.

Şahsiyet ve değerler eğitimini de önceden oluşturulan yıllık planlar çerçevesinde öğrencilerimizi kuşatmayı amaçlıyoruz. Bu minvalde kız ve erkek öğrencilerimiz için çeşitli programlar hazırlanmaktadır.

Değerler Eğitimi çalışmalarımız okul öncesinde öğrencilerimizin gelişim düzeylerine uygun olarak, yaşayarak ve keyifle öğrenmelerini sağlayacak şekilde uygulanır. Öğrencilerimiz değerlerimizi bir ders işliyor gibi değil, doğal yaşamının içinde hissederler.

"Merhamet, hoşgörü, nezaket, sabır, dürüstlük, paylaşma, ükür, saygı, vefa, yardımseverlik, Fedakârlık, Çalışkanlık..." gibi davranışları kalıcı hale getirmek için ahlak gelişimini destekleyen, sevgiye dayalı, iç disiplin oluşturmak-tayız.

Değerler Eğitiminde velilerin de katılımını sağlıyoruz. Yaratılış gayemize uygun, örnek, asil, İrfanlı Nesiller için var gücümüzle çalışıyoruz.

SOSYAL ETKİNLİKLER

Okullarımız bünyesindeki alanlarda veya dışarıda yapılan hafta içi ve sonu seçmeli kulüp ve sosyal etkinliklerle öğrencilerimizi eğiterek çalışmalarımızı zenginleştiriyoruz. [Kuran-ı Kerim'i güzel okuma kursları, okçuluk, legorobotik, keman dersleri, ebru sanatı, karate, basketbol, futbol, satranç ve akıl oyunları, pratik matematik-mental aritmetik, çocuk beceri atölyeleri, ney, İngilizce oyun aktiviteleri, masa tenisi, tezhip, tiyatro, İstanbul içi ve dışı geziler, Eyüp Sultan Camii sabah namazı programları, Safranbolu, Bursa-Uludağ gezileri, Umre ziyaretleri çalışmalarımızdan bazılarıdır.]

SONUÇ OLARAK

İrfan Eğitim Kurumları ideallerimiz doğrultusunda bir İrfan Nesli yetiştirme yolculuğunu sürekli tazelenen bir güçle sürdürmektedir. Ülkemizin ve insanlığın ihtiyacı olan örnek ve irfanlı nesiller için, insanlığın ihtiyacı olan irfanı oluşturmaya devam edeceğiz. Sevgi öncelikli, insan merkezli eğitim anlayışı ile milli kültürümüzü özümsemiş, evrensel yeterliliği hedefleyen bir nesil için Özel İrfan Eğitim Kurumları sizin ve çocuklarınızın için var.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İZÜ 4. Akademik Yılına Merhaba Dedi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 2014-2015 akademik yılı açılışı, 8 Ekim 2014 Çarşamba günü Halkalı Merkez Kampüsü'nde, Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Nabi AVCI'nın da katılım gösterdiği bir törenle gerçekleştirildi. Yaklaşık iki bin öğrencinin katıldığı ve İZÜ öğrencilerinden Siyaset Kulübü Başkanı Musa Zeytinci'nin açılış konuşmasıyla başlayan program, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut, Mtevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ramazan Evren ve Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Nabi Avcı'nın konuşmalarıyla devam etti.

Mehmet Akif, Asım ve Gençlik Bilgi Şöleni

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Türkiye Yazarlar Birliği, Burdur Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi işbirliği ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi desteğiyle, 26-27-28 Aralık 2014 tarihlerinde "Mehmet Âkif, Asım ve Gençlik" temalı Bilgi Şöleni (sempozyum) gerçekleştirildi. Mehmet Âkif'in, 7 kitaptan oluşan 'Safahat' adlı şiir külliyyatının 6'ncı eseri olan 'Asım'ın yayınlanışının 90. yılı dolayısıyla düzenlediğimiz etkinlik, 26 Aralık Cuma günü İZÜ Kampüsümüzde düzenlenen açılışla başladı.

Vali Şahin'den İZÜ'ye Ziyaret

İstanbul Valisi Vasip Şahin, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesini ziyaret ederek, Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ramazan Evren ve Rektör Prof. Dr. Mehmet Bulut ile görüştü. Tarihi yapıların restorasyonu hakkında bilgi alan Vasip Şahin, bu yıl hizmete açılan Eğitim Fakültesi binasını da gezdi. Öğrencilerle sohbet eden Vali Şahin, dersliklerde sıralara oturarak öğrencilerle birlikte fotoğraf çekti.

İZÜ Siyaset Akademisi, Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş ile başladı

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Siyaset Kulübü, geçtiğimiz yıl başlattığı İZÜ Siyaset Akademisi Programı'na devam ediyor. 2. Siyaset Akademisi Programının açılış programı, Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş'un katılımıyla 18 Aralık 2014 Perşembe günü gerçekleştirildi. İZÜ Siyaset Akademisi'nin ilk konu başlığı "Medeniyet Yolunda Yeni Türkiye" oldu.

Bakanlık Desteğiyle Geleceğin Yazılımcıları İZÜ'de Yetiştirilecek

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD) arasında "Bilişim Dersleri ile Revizyonu" imza töreni gerçekleştirildi. TC Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı himayesinde gerçekleştirilen üniversite- bilişim sektörü işbirliğini içeren anlaşma, 18 Aralık 2014 Perşembe günü imzalandı. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan, YASAD Yetkilileri ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut'un katılım gösterdiği söz konusu protokol; üniversite ile sanayi işbirliğinin geliştirilmesi, sanayinin bilgi ve iletişim sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda öğrenci yetiştirilmesi, öğrencilerin istihdamının sağlanması amacıyla imzalandı.

“ASİL” Şiir Tadında Bir Hayat adlı tiyatro oyunu

Mehmet Akif'i Anma etkinlikleri kapsamında 29 Aralık 2014 Pazartesi günü “ASİL” Şiir Tadında Bir Hayat adlı tiyatro oyununu İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'ne getirdik. Mehmet Akif Ersoy'un hayatından kesitlerin sunulduğu oyun, öğrencilerimiz tarafından ilgiyle izlendi.

Yazan: **Hüseyin Kurtça** - Yöneten: **Seyit Demir**
Değerlendirmen: **Fatih Kurt** - Sesliyi Kurdu: **Muraz Polat**
Sesler: **Kasım - Bülent Gençak - Fatih Kurt - Muhammet Kırık -**
Muzik: **Trıyao - Renal Maden**

TIYATRO
OYUNU

Asil

“Şiir tadında bir hayat”
Mehmet Akif Ersoy

MÜMİN
HAFİF
DAVA ADAMI
İNGÖRE
HAYİRLİ EVLAD
ŞEKRİTLİ
MEHİMLİ
CÖMERT
DOST
ARKADAŞ
CİDDİ
VAKARLI
ÇALIŞKAN
FAKİRLİ
BENİPİNLİ
SABİRLİ
HİZMETKAR

DOSDOĞRU
PİRLİYAN
YUZUCU
KOSUCU
GÖLLE AYICI
BİNCİ
İDEALİST
VİGANİYEK
CÖRENCİ
ÖĞRETMEN
ŞAIR
BAYTAR
LİDER
HATİR
MİLLETVEKİLİ
YAZAR
UZARCI
YOL GÖSTERİCİ

Prof. Dr. Sedat Murat'ın Anlatımıyla Hocaların Hocası "Sabahattin Zaim"

İZÜ Kulüpler Birliği "Hocaların Hocası Güzel İnsan Sabahattin Zaim" in ölümünün sene-i devriyesinde anlamlı bir etkinliğe imza attı. Üniversiteye ismini aldığı, ilim ve irfan yoluna gönül vermiş "güzel insan" Prof. Dr. Sabahattin Zaim'i anmak ve anlamak üzere; 10 Aralık 2014 Çarşamba günü hocanın öğrencilerinden Prof. Dr. Sedat MURAT'ın konuşmacı olduğu bir etkinlik düzenlendi.

İLİM YAYMA VAKFI MISAFIRHANESİ: Akademisyen Yetiştirme Ocağı

İlim Yayma Vakfı bünyesinde 1992'den beri hizmet veren İlim Yayma Vakfı Misafirhanesi yüksek lisans, doktora öğrencileri ile akademisyenlere hizmet veren bir mekândır. İstanbul'un Vefa semtinde bulunan Misafirhane, 5 katlı olup alt katı Vakıf idaresi olarak kullanılmaktadır. Misafirhane 75 kişilik kapasitesiyle akademisyen ve akademisyen adaylarına tam teşekküllü bir ortam sunmaktadır. Türkiye'nin birçok ilinden ve yurt dışından akademisyen-

lerin ağırlandığı Misafirhane bir ilim enstitüsü modelinde, merkezi bir konumda ve akademik ihtiyaçlara göre düzenlenmiştir.

2014-2015 eğitim sezonunda da tam kapasiteyle devam eden Misafirhane'de akademisyenler için uygun koşullar sunulmaktadır. Akademisyenlerin ilim ve kültür ihtiyaçlarını karşılamak, onlara gerekli yardımları sunmak için çeşitli etkinlikler, imkânlar bu eğitim sezonunda da devam etmektedir.

Abdullah Tırabzon ile Akademik Danışmanlık

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi olan Yard. Doç. Dr. Abdullah Tırabzon, Misafirhane'de kalan akademisyen adayların akademik danışmanlığını yapmaktadır. Akademisyen adayların tez kontrolü, tez sunumu ve akademik çerçeve konusunda onlara yardımcı olmak, yol göstermek için Sn. Tırabzon haftanın iki günü Misafirhane'de çalışmalar yürütmektedir.

İlim ve İslam Sohbetleri

Misafirhane'nin Sabahattin Zaim Salonu'nda yapılan aylık İlim ve İslam sohbetleri, akademisyen adaylar tarafından istenilen bir konunun konuşulması ve tartışılması için belirlenen bir isim çağrılarak yapılan verimli etkinliklerden biridir. Bu bağlamda Kasım ayında Süheyb Öğüt, Aralık ayında ise Prof. Dr. Bedri Gencer sohbetleri gerçekleştirildi. Her ayın ikinci Çarşamba günü yapılan sohbetlerde 'Müslümanca yaşam' üzerine konuşmalar yapılmaktadır. Konunun ehillerinin ağırlandığı sohbetler, Vakıf tarafından sunulan ikramlar eşliğinde geçmektedir.

Alternatif Düşünceler Topluluğu

Haftalık siyasi gündem ve medya okumalarının yapıldığı Alternatif Düşünceler Topluluğu, haftada bir toplanarak siyasi gündemde öne çıkan başlıkları tartışan, yorumlayan bir grup çalışmasıdır. Ar. Gör. Emrah Utku Gökçeli moderatörlüğünde yapılan tartışmalarda öncelikle belirlenen bir makalenin sunumu gerçekleştirilir, daha sonra gündeme dair tartışmalar yapılır. Film okumalarının da yapıldığı Alternatif Düşünceler Topluluğu'nda Misafirhane'de kalan akademisyen adaylarına farklı bir etkinlik sunulmaktadır.

Arapça Dersleri

Misafirhane bünyesinde kalan Monzer Sheikh Hasan ve Abderahman Ethman tarafından verilen Arapça dersleri haftanın 3 günü sürmektedir. Arapça dersi almak isteyenlerin katıldığı derslerde gramer ve okuma şeklinde dersler yapılmaktadır.

Kur'an Mealleri Mukayeseli Dersleri

Türkçe'ye çevrilmiş olan Kur'an meallerinin birlikte değerlendirmeye çalışan Kur'an Mealleri Mukayeseli Dersi, Ar. Gör. Halil Ortakçı ve Ar. Gör. Mehmet Yaşar eşliğinde yapılmaktadır. Varolan Kur'an meallerinin birbirleriyle karşılaştırılarak yapıldığı derslerde meallerin birbirinden farkları, yapılan yanlışlıklar, meallerdeki kıstaslar belirlenmeye çalışılmaktadır. Oldukça verimli olan derslerde, akademisyen adaylara Kur'an meallerinin ayırt edici özelliklerini anlamada onlara yardımcı olmaya çalışan derslerdir.

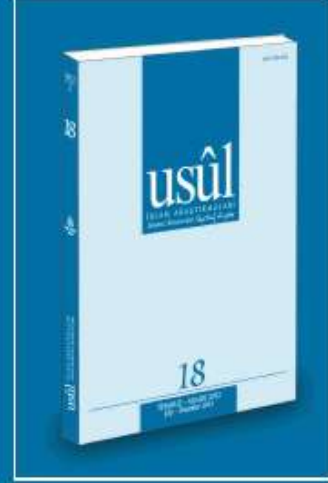
Recai Mehmet Efendi Kütüphanesi

2010 yılında hizmete açılan İlim Yayma Vakfı Recai Efendi Kütüphanesi'nde Osmanlıca matbu eserlerle birlikte 10 binin üzerinde eser bulunup, bütün kayıtlar YORDAM kütüphane programında kayıtlı olup, kütüphanede internet üzerinden tarama yapmak da mümkündür. İlim Yayma Vakfı Recai Efendi Kütüphanesi, Hafta içi her gün 08:00-19:00, Cumartesi günü 08:30-17:30 saatleri arasında tüm halkımıza hizmet vermektedir.

Makaleler, Kitaplar, Süreli Yayınlar

Misafirhane’de kalan öğrencilerin yaptıkları çalışmalarını telif ücreti olarak yayınlatabildikleri İYV Bülten, öğrencilerden Bilal Demir’in yayın yönetmenliğini yaptığı Fraktal Edebiyat –Düşünce Dergisi ile İlim Yayma Vakfı’na ait uluslararası hakemli dergi olan Usûl İslam Araştırmaları Dergisi Misafirhane nezdinde yayımlanan süreli yayınlardır.

Faruk Beşer Hoca’nın editörlüğünde ve üç farklı dilde yayımlanan Usûl İslam Araştırmaları Dergisi altı ayda bir yayımlanmaktadır.

Vefa Ekmekçizâde Medresesi ve Ekmekçizade Külliyesi'nin Hikayesi

İlim Yayma Vakfımızın Vefa'daki yurdu denilince ilk akla gelen mekân olan medresemizde Misafirhane ve İbn'ül Emin Mahmut Kemal İnal Yüksek Tahsil Erkek Talebe Yurdu öğrencileri birlikte faydalanabiliyorlar. Ülkemizin yetiştirdiği büyük âlimlerden Emin Saraç Hocamızın 30 yılı devirdiği hadis dersleri, medresenin manevi havasını canlı tutuyor.

Bu vesile ile andığımız merhum Ekmekçizâde Ahmed Paşa'nın ruhunun şâd olmasını Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyoruz. Ekmekçizade Külliyesi'nin Hikayesi de arkadaşımız Mikail Uğuş'un yaptığı çalışmalar sayesinde yayıma hazır bir kitap olarak herkesin istifadesine sunulmuştur.

Kitap Fuarı

Her yıl düzenli olarak yapılan kitap fuarı Misafirhane’de kalan akademisyen adaylarına özel olarak yapılmaktadır. Akademisyen adaylarına gerekli olan kitaplar için yapılan kitap fuarına yayınevleri özel indirimler yapmaktadır. Vakf'ın da desteklediği ve masrafların bir miktarını karşıladığı fuar, bir hafta sürüp akademisyen adayların kitap ihtiyacını karşılamaktadır.

Gezi Turları

Misafirhane’de kalanlar için düzenlenen gezilerde dinlenme, rahatlama, keşfetme amaçlı yapılan turlardır. Ara dönemlerde ve tatil dönemlerinde yapılan geziler, Vakf'ın hizmetinde yapılmaktadır. Osmanlı'nın kültür merkezleri olan Edirne ve Bursa gezileri yıllık olarak yapılmaktadır. Ayrıca Vakfın bir diğer hizmeti de Umre'dir. Her yıl kura ile seçilen bazı kişiler Umre'ye gönderilmektedir.

İslam'la Başarının Evrensel Sırları

ALİ KEMAL KASTAN

"İlim Yayma Vakfı Vefa Talebe Yurdu'nun düzenlediği Oda Başkanları Kampı'nda Ali Kemal Kastan'ın yaptığı konuşmanın bir kısmını buraya aldık."

Selamün Aleyküm, öncelikle ben hemen bir soru ile başlamak istiyorum. İnsanlık tarihinde en başarılı olmuş jenerasyon kimdir? Hemen cevap vereyim. Sahabeler'dir. Peki, onlar içinde en başarılı olmuşlar kimdir? Bedir sahabeleri. Peki, onların başarıları ne sağladı, nasıl başarılı oldular?

Şimdi sayısal birkaç ifade ile bu başarıyı açıklayacağız. Peygamberimizi görmüş olan sahabe sayısı 250 bin civarındaydı. O dönemde Müslüman olan sayı da bir milyonu geçmişti. Peygamberimiz 23 yıllık süre zarfında bunu başarmıştır. Peygamber Efendimizin fethettiği alan Türkiye'nin yaklaşık 3-4 katı büyüklüğünde idi. Yani Avrupa büyüklüğünde bir alan. Ben size öncelikle şunu söyleyeyim: Gençliğin perişanlıklar, bunalımlar içinde yaşadığı bir dönemde, sizler İslam'ın mükelleflerine yaşamak üzere burayı tercih etmiş olduğunuzdan dolayı sizleri tebrik ediyorum.

Sizler şu an da veli konumunda sayılırsınız. Her türlü belanın, haramın işlendiği bir dönemde böyle bir topluluğu karşında görünce ben müthiş bir zevk alıyorum. Ama gene de bizler nasıl daha fazla faydalı olabiliriz, nasıl dünyaya İslam'ın güzelliklerini yayabiliriz, anlatabiliriz, nasıl kendimizi daha güzel temsil edebiliriz? Bunun derdi ile bir aradayız. Onun için bu şekilde sorular soruyorum. Ben şahsen hep şu korkuyla yaşadım ve bu korkuyla da haklı olduğumu düşünüyorum. Bugün bu akşam ölebilirim korkusu hep vardır bende. Yani ölüm korkusu, hesaba çekilme korkusu. Bu hepimizde de vardır.

Peygamberimiz, bizim zamanımızda olan internet imkânları, teknolojik iletişim araçlarının olmadığı bir zamanda yaklaşık 1 milyon insanı Müslüman yapmıştır.

3 milyon kilometrekarelik bir alanı fethetti. Sen ne yaptın diye soracak bana. Size de sorulacak. Biz

hesabı genelde sadece şöyle biliriz; işlediğimiz günahların hesabını vereceğiz diye. Öyle zannediyoruz diyelim. Hâlbuki birçok hadis i şerifte de yer alır. Allah bize verdiği imkânları da, yapabileceğimiz işleri de, yapamadığımız işlerin de hesabını soracak. Allah diyecek ki: "Ben sana şu kadar akıl, zekât, zenginlik verdim, sen bunların ne kadarını benim için kullandın?" İşte bu noktada bu sunumda sizlere buna yönelik bir katkı yapmaya çalışacağım.

Az önce sorduğum soruda da en başarılı jenerasyonun sahabeler olduğunu söylemişim. Onlar çekirdek kadroydu. Müslümanlığın oluşumu onların o muhteşem çabaları ve gayretleri sayesinde. Peki, tarih boyunca eşi benzeri olmayan bu yapının tekrar etme imkânına sahip midir? Nitekim tarih boyunca görüldüğü üzere sahabelerin hayatını kopyalayıp hayatına uygulayan herkes kitleler halinde başarılı olmuştur. Bizim tarihimizde, Türk İslam tarihinde bunun birçok örneği vardır. Yapacak olduğumuz şey sadece onları doğru kopyalama, onların hayatlarını hayatlarımıza aktarmaktır. Onlar gibi yaşama-ya çalışmak, onlar gibi kaynağımız Kur'an-ı Kerim olmalıdır. Bir gün şöyle bir soru takıldı aklıma: İlk 3 sene boyunca nazil olan ayetler nasıl ayetlerdir? İnceledim sonra ve dikkatimi çeken ilk ayetlerde şunlar oldu: Sahabeler bunlara göre hayatlarını yönlendiriyor. İnşallah bu seminer boyunca bunları sizinle paylaşmak istiyorum. Küçük bir katkımız olacaksa yapacak olduğunuz çalışmalarla daha sonraki hayatınızı düzenlerken sizin de katkınız olduğundan dolayı sevap bana da gelmiş olacak inşallah. Bir Fransız'ın sözü var Peygamber Efendimize yönelik şöyle diyor: "Hâkim, Hatip, Allah elçisi, kanun koyucu, fikirlerin ve makul nasların ve süretsiz bir ibadet sisteminin muhyisi, sayısız dünya imparatorluklarının ve manevi imparatorluğun kurucusu..." İşte Hz. Muhammed bu!

İnsan büyüklüğünü ölçen kriterlerin tamamında hangi insan ondan daha büyük olmuştur? Peygam-

ber Efendimiz (sav) insan alanında kriterlerinde en büyük örneği ve modelidir. Başka bir yerden büyüklüğü ve kalitesi neyse ihtiyacın yok sadece Efendimizi örnek almak yeterlidir. O kadar kitap, makale, kaynak okudum ama hiçbiri Hadis ve Kur'an kadar bana yol gösterici olamadı. Onun için en doğrusu bu olduğunu mutlaka biz de söylüyoruz; ama bir Batılı tarafından lanse edilmesi haliyle ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Seminerimizin ana maddelerine geçelim.

Her alanda başarılı olmamız gerekiyor; aile hayatı olsun, iş hayatı olsun, arkadaş hayatı olsun başarılı olmak zorundayız. Ümmet olarak bütün bu alanların tamamında başarılı olmak zorundayız. Peygamberimiz çok yoğun olmasına rağmen çocukluğunu ihmal etmemiştir. Arkadaşlarını ihmal etmemiştir. Yeryüzünün gelmiş geçmiş en iyi arkadaşı O'ydü. Ashabım, arkadaşlarım diyordu. 250 bin civarında arkadaşı vardı.

En iyi arkadaş O, en iyi baba, oğul, en iyi yönetici, en iyi siyasetçi, en iyi hukukçu vesaire O'ydü. Biz de madem onun ümmetiyiz, madem ki O'nu kendimize örnek alıyoruz; o zaman aynen O'nun gibi bütün alanlarda buna benzer başarılar elde etmek zorundayız.

Hele şu dönemde, Siyonizmin kasıp kavurduğu şu dönemde çok daha mecburuz ve çok da muhtacız bu gibi örneklerle. Bu işe çok zor bir iş gözüyle bakmayın! Sadece okuyacağınız bazı ayetlerle bu işin sırrını çözmüş olacağız.

Arkadaşlar, gençlerle sohbet ettiğim zaman birkaç tane temel konulara değinirim. Hayatımızın her dakikasını her saniyesini değerlendirmemiz gerekiyor. Biz vaktimizi boş geçirme gibi bir lükse sahip değiliz. Arkadaşlar, tembellik en büyük haramlardan biridir. Ama bu dönemde tembellik haram olma vasfından çok daha büyük bir özelliğe sahiptir. Çünkü bugün Siyonizm'in yeryüzünde tüm kötü faaliyetlerinde bizim tembelliğimizin de maalesef

etkisi vardır. Biz tembellik yaparken Siyonizm'e dolaylı destek veriyoruz. Onun için bugün tembellik yapmak haramın ötesinde Siyonizm, bütün zulümlerin destekleyici bir niteliğe taşımaktadır. Bunun için tembellik yapma imkânımız yok. Peygamber Efendimiz (sav) yoldan geçerken bomboş duran birine selam vermemiş. Neden; çünkü tembel tembel duruyor diye. Tembellik hesabını veremeyeceğimize en büyük haramlardan biridir. Şimdi arkadaşlar, kişiliğimizi geliştirmek zorundayız. Kalem süresi dördüncü ayette Peygamberimize hitaben: "Ve muhakkak ki sen, mutlaka çok büyük bir ahlak üzere-sin" diye buyurur. Bizim de kendimizi o yönde Peygamberimizi örnek alacak şekilde geliştirmemiz lazım.

Arkadaşlar, İslam'ın ilk emri oku. Şimdi başarılı olmak için yapmamız gereken en önemli şey okumaktır. O günü, bu ayetin icra emrinin geldiği dakikayı canlandıralım hafızamızda. Ortada Kur'an-ı Kerim yokken niyetin yok Peygamber Efendimize o an Cebrail geliyor ve "İkra" oku diyor. İkra kelimesi nasıl bir okuma manasına geliyor. Arkadaşlar, Arapça'da "İkra" kelimesi 3 tane okumak anlamına gelen kelime var. Peki, neden diğer kelimeler değil de "İkra" kelimesi kullanıldı. Baktığımız zaman "İkra" kelimesinin okumak anlamı dışında geniş kapsamlı bir anlamı vardır. Şöyle ki; önce kendimizi okuyacağız, bundan sonra hemen yanı başımızda insanlar var, onları okuyacağız ve dünyayı okuyacağız. Şu an Amerika var, İngiltere var, Japonya var bunlar ne yapıyor? Bunları okuyup anlayacağız. Okumak, idrak etmek anlamındadır. Fiilde yaşanan olayları okuyacağız. Hakikaten Müslümanın en önemli görevi okumaktır. Bunun içinde tabii ki de metinleri okumak, kaynakları okumak da var. O zaman biz de bütün varlığımızla devamlı O'nun gibi bir ahlaka sahip olmak için uğraşmak zorundayız. Her an her saniye kişiliğimizi geliştirmek derdinde olmalıyız. Peki, kişiliğimizi geliştirmek için elimizde ne var? Ne yapmalıyız? Nasıl geliştirmeliyiz? Arkadaşlar, esasen elimizde kişiliğimizi geliştirmek için müthiş bir kontrol listesi var. Elimizde Esma'ül Hüsnâ var. Bir kişilik tablosudur. Peygamber Efendi-

mizin bir Hadis-i şerifi var. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: "Allah'ın ahlakıyla ahlaklanın." Böyle bir hadis var. Tablo, bu ahlakla ahlaklanmak isteyenlerin, kişiliğini bu ahlaka göre düzenleyen insanların kişiliği gelişmeye başlar. Biz kişisel gelişimi Amerika'dan öğrenme ihtiyacında değiliz. Kişisel gelişim tablosu burada var. Biz alacağız bu tabloyu evlerimize, dükkânlarımıza, işyerlerimize asıp kişiliğimizi ona göre şekillendireceğiz. Rahîm sıfatı ne kadar var bende, diğer sıfatlar ne kadar var bende, diye kendi kişiliğimizi bu tabloya göre değerlendirip, ona göre hayatımıza şekillendirip yaşayacağız.

"Esmâ'ül Hüsna" tablosu Ashabı Kiramın en büyük şekil kontrol mekanizmasıdır. Sıfatlardan biri olan "mümin" kelimesinin genel anlamı inanmaktır. Hâlbuki tam öyle değil, birçok ayette de belirtildiği gibi mümin; "emanete ihanet etmeyen, yalan söylemeyen, sözünde duran ve özellikleri olan" anlamına gelmektedir. Bunu birçok hadiste de görmekteyiz. Bundan sonra hayatımızın en önemli en büyük ödevi bu tablo olacak.

Esasında "Esmâ'ül Hüsna" ile alakalı bu konuşma başlı başına bir seminerdir. Bütün sıfatları tek tek nasıl hayatımıza aktarabiliriz konulu konuştuğum bir seminer var. Fakat ben burada gerekli kısmını anlatacağım. Bizler bu tabloya göre kişiliğinizi geliştirmeye devam etmek zorundayız.

Şimdi bizim şu soruyu sormamız lazım: Allah Siyonistleri neden yarattı? Neden 28 Şubat belasını Müslümanlar yaşadı? Arkadaşlar, bu dönemde ekonomimiz battı, bunalımlar yaşadık, hatta depremler olup, evlerimiz yıkıldı. Peki neden? O zaman tüm Müslümanlar şöyle diyordu: "Ah bir paramız olsa neler yapardık. Keşke şu kadar paramız olsa da şunları şunları yapsaydık" diyorlardı. 80'den sonra iyi bilirsiniz. Müslümanlar para sahibi olmaya başladılar, zenginleştiler. Ama arkadaşlar ne oldu biliyor musunuz? Yattar, katlar almaya başladılar. Müslümanlar 5 yıldızlı tatil köylerinde yaşamaya başladılar. Paramız olsa da şunları şunları yapsak diyen insanlar katlar almaya başladılar. Arkadaşlar, gereksiz harcamalar yapıp lükse düşkün hale geldiler. Bunlardan dolayı depremlerle, 28 Şubat gibi belalarla bu imkânları ezdi geçti. Müslümanlar olarak hakikaten çok ciddi travmalar yaşadık o dönemde. Şu an dünyanın geneline bakınca Müslüman kanı akıyor. Allah neden düşmanlarınızı yaratıyor? Neden yaratıyor bunu takip etmemiz gerekiyor. Bunu araştırmamız gerekiyor. Onu izlememiz gerekiyor. Şimdi ilk iki maddemizi okuduk. Üçüncü maddede geçiyoruz: "Gece kalkışı." Gece kalkışı şu anda hayatımızda olmayan fakat etkisi olağanüstü olan bir enstrümandır. Arkadaşlar, gece kalkışı ile alakalı ayetler geldiğinde Ashabı Kiram farz olduğunu düşündü. Çünkü ilk farz olarak gelmişti. 3 sene

civarında bütün Ashabı Kiram gece kalktı. Onların tarihi başarısında "gece kalkışı" var. Şöyle bir iddia da bulunacağız: Bir topluluk olarak el ele verin. Şu seminerde söylediklerimizi özellikle gece kalkışını hayatınıza aktaran ekip haline gelin. Arkadaşlar, söylediklerimi de yaparsanız; 20 sene sonra dünyanın yöneticisi bu ekip olur.

Bu kadar iddialıyım. 20 sene sonra dünyanın yöneticisi olmak istiyorsanız gece namazına kalkmanız gerekiyor.

Rabbimiz şöyle buyuruyor: Ey korkudan kenara çekip üzerini örten kişi! ayeti özellikle herkese hitap ediyor. Bu ayet şu anda bile canlılığını koruyor. Peygamber Efendimiz döneminde de bu ayeti okuyanlar bize hitap ediyor diyerek gereğini yaptılar. Şu anda bu ayeti kerime canlı; yani şu an herkese hitap ediyor. Az önce söylediğim gibi Siyonizm korkusuyla, silah korkusuyla, büyük devletler korkusuyla, uluslararası firmalar korkusuyla köşeye çekilmiş, kabuğuna çekilmiş kişilere diye hitap ediyor bu ayet.

"Kum" ne demek, kalk anlamında. İşte şu anlamdan dolayı Ashabı Kiram farz olduğunu düşünmüş. Peygamber Efendimiz hayatı boyunca geceleri hep kalkıyordu. Peygamberimiz az ya da çok mutlaka kalkın diyor. Arkadaşlar, bazıları diyor hangi saatte kalkarım gece namazına? Bazıları gece namazına kalkmıyor. Çünkü kalkılacak zamanda yatıyor. Bununla ilgili ilginç hadis şerifler var. Peygamberimiz zamanında yatsı namazından sonra sohbet etmek yoktu. Beyinle ilgili yapılan araştırmalarda bilim adamları diyorlar ki: Beyne en çok fayda veren uyku, gecenin ilk vaktinde olan akşam vaktindeki uykudur. Yani Peygamber Efendimizin ifadesiyle; yatsı namazından önceki kısımdır. Ders çalışacaksan, akşamleyin yat geceleyin ders çalış. İş mi çalışacaksın; akşam yat geceleyin iş çalış.

Devam edelim arkadaşlar. Ne yapacakmışız; Kur'an okuyacağız, kâinat okuyacağız. Ku'ran metninin üzerinde dura dura, inceleye inceleye, ayrıntılarını ve hayattaki izdüşümlerini anlamaya çalışacağız. Yani ayeti okurken yavaş yavaş idrak ederek ve şu anda dışarda olan olaylar bağlantısını kura kura okumamızı emrediyor. Ne işe yarayacak bu şimdi, şart olan kısma geliyoruz.

Arkadaşlar, bir örnek vereceğim: Ashabı Kiram bir hurma yiyip gidermiş savaşa ve bu şekilde ölüyordu o insanlar. Başka bir şehre aynı şekilde az gıdalarla beslenerek o şekilde savaşıyorlar. Peki, bu gücü nereden alıyor bu insanlar? Tabi ki gece kalkışından alıyorlar. Gece kalkışının bir başka katkısı da insana bedensel güç vermesidir.

Arkadaşlar, Hamza Yerlikaya'yı biliyorsunuz. Dünya şampiyonu bir sporcumuz. Bir ara öğrencilerimizle söyleşimizde çağırdık onu. Ve özellikle sordum ona, nasıl böyle başarılı oldun, diye. Çok çarpıcı bir şey söyledi: 4 sene boyunca her gece kalktım. Bir kaşık bal yerim. Ve antrenörüm de o gece bana idman yaptırdı. İşte bu şekilde başarılı olmuştur. Ve o gece idmanları ona 13 dünya şampiyonluğu getirtti. Arkadaşlar, iyi bir akademisyen olmak istiyorsanız, iyi bir iktisatçı olmak istiyorsanız, iyi bir yönetici olmak istiyorsanız gece kalkacaksınız. Ona göre çalışmalarınızı yapacaksınız. İşte bu ayet-i kerime hem bedenen hem de akıl olarak insanı geliştiren bir fonksiyona sahiptir. Arkadaşlar, söz, aklın ürünüdür. Bedenen daha güçlü, daha etkili, daha şiddetli hale getirir; gece kalkışı. Aklın en önemli ürünü olan söz söylemeyi de güçlendirir. Yani elimizde esasen müthiş bir imkân var. Daha güçlü olabiliriz. Arkadaşlar, daha önce de tekrar ettiğim gibi gece kalkışlarını laikiyle yaparsanız dünyayı yönetecek potansiyele sahip olursunuz. Ben çok zeki değilim, ben çok pasifim; bunları aşın ve sadece yapın.

Arkadaşlar, sünnet algımızı düzeltmemiz lazım. Sünnet biraz daha sevap kazanmanıza sebep olacak bir şey değildir. Tabi ki sevap kazandırır. Fakat sünnet bizi daha iyi bir insan haline getirecek davranışlar bütünü olarak görmeliyiz.

Şu anda biz geri kalmışlığı sünnet olarak algılıyoruz. Bu noktada kendimizi eleştirmemiz gerekiyor. "Müteessir" kelimesi korkudan üzerini örtmüş kişi, anlamına gelmektedir. Tefsirlerde bakarsak şunu görürüz. Cenab-ı Hak burada neyi ifade ediyor. Elmalılı Hamdi diyor ki: "Karşıdan bir zorluk bir engel çıktığında bu engel sizi yıldırmazın." Çözümü başka yerde aramayın. Soruna yüklendiğin zaman göreceksin çıkış orada. Yüklendiğin zaman çıkış yolunu bulmuş olursunuz. Arkadaşlar, İslam tarihinde en etkili olmuş gruplar Nakşiciler'dir. Niye biliyor musunuz; çünkü ayetleri hayatlarına geçirmişlerdir.

Arkadaşlar, dinlenme yeri, zevk alma yeri, mutluluk yaşama yeri burası değildir. Burası devamlı çalışma yeridir. Dinlenme yeri cennettir. Ona göre yaşayacağız burada, son nefesimize kadar ölesiye çalışacağız. Yahudilerin eğitim sistemini araştırdım. Arkadaşlar çocuklarını, gençlerini günde 17 saat çalıştırıyorlar. Dünyada nüfusları 50 milyon olmasına rağmen ondan dolayı hâkimler. Neden; çünkü 17 saat çalışıyorlar. Tembellik yok ondan dolayı. Başta söyledim ya; okumamız lazım. Kimi okumamız lazım? Yahudileri. Niçin bu kadar başarılılar.

Arkadaşlar mutlaka duymuşsunuzdur. Ashabı Kiram her tartışmadan sonra Asr Sûresi okumuşlardır. Devamlı karşılaştıklarında Asr Sûresini birbirlerine okumuşlardır. Arkadaşlar, Asr Sûresi'nin ayetlerini bir tarafa bırakırsak onu maddeleyip duvara yazı olarak okursak; bu başarının formülü olur. Ondan dolayı Ashabı Kiram birbirlerine okurlardı bu ayeti. Zamana yemin olsun diye başlar. Devamında muhakkak ki insan kesinlikle zarardadır, buyuruyor. Arkadaşlar, kendinize inanın, güvenin; bu Siyonizm'in hâkimiyetini yenebilirim, demelisiniz. Çünkü ben Allah'ın temsilcisiyim demelisiniz. Buna inanmamız gerekiyor, ben yapabilirim diye. Arkadaşlar, namazı çocuklara öğretirken "kıyama" duruyorduk. Kıyam nedir arkadaşlar? 2 tane müthiş anlamı var. Birincisi hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna çıkıyorum. İkincisi çok daha harika: Ben varım anlamında. Benim bulunduğum yerde zulüm olmaz. Benim bulunduğum yerde kimse kimseye zulüm edemez. Bu şekilde kendimize inanmamız gerekiyor. Devam edelim: Asr Sûresi'ni madde madde geçiyorum. Arkadaşlar, salih amel bizim için nedir? Örnek veriyorum; ben şuan namaza duruyorum ve yanı başında ölmek üzere olan biri var. Benim namaza devam etmem mi gerekiyor? Hayır. Orada ona yardım etmem gerekiyor. İşte benim salih amelim o an bu oluyor. Yani salih amel; o ana uygun hareket etmek anlamına gelmektedir. İçinde bulunduğumuz zaman ve mekânda yapılabilecek 40-50 tane iş varsa bunların hangisi öncelikse onu yapmam gerekiyor. İşte bu salih ameldir. Yani insanlar yapabilecekleri işlerin listesini yaparak öncelik sırasına göre planlı hareket etmelidir. İşte bu salih ameldir.

Az önce söyledim. Bu grup bir cemaat haline gelip de çalışmaya başlarsa ve hakkı tavsiye ederlerse dünyanın yöneticisi haline gelirler. Birbirlerine tavsiyede bulunurlar. Arkadaşlar, hayatımızın her anında, her adımında hak ile batılı tercih etmek üzere yol ayırımına gireriz. İşte burada hakkı tercih etmek için mutlaka birimizin yardımına, desteğine ihtiyacımız vardır. Mutlaka birisinin bana burası yanlış, doğru yola gel diye uyarması gerekir. Çünkü bizim cemaat halinde yaşamaya ihtiyacımız var.

Sabır kelimesinin Arapça anlamına bakarsak; bir işte zorluk çıktığında, engel çıktığında o işe karşı tekrar mücadele vermek anlamına gelmektedir. Yılmadan çalışmak anlamına gelmektedir. Şimdi ben çalışıyorum. Gayret ediyorum. Hak yolu için çalışıyoruz. Hakkı tavsiye ediyorum. Fakat yürüebilmek için etrafındaki insanlara olumlu telkinlerde bulunmalıyız. Eğer birbirimize sabrı tavsiye etmesek çok kısa bir süre içinde moralimiz bozulur, çalışmaktan vazgeçersin. Asr Suresi'nin 4 tane maddesi var. Zamana inanmak, salih amel işlemek, gerçekleri ve sabrı tavsiye etmek, yapacak

olduğunuz işlerde sabır üzerine olmak. Bu maddeler Asr Sûresi'nin temel düşüncelerini oluşturur. Asr Sûresi başarının formülüdür.

Bir günde kaç rekât namaz kılıyoruz? Yaklaşık kırk rekât. Her rekâtında mutlaka Fatiha Sûresi'ni okumak zorundayız. Fatiha'sız namaz olmaz. Arkadaşlar Kuran-ı Kerim incellerseniz, çok ilginç bir özelliğini fark edersiniz. Fatiha suresi birinci kelimesinin son kelimesine kadar tamamen kul ağızıyla söylenmiş gibi bir ifade yer alır. Fatiha Sûresi'ni namazdayken kulağımızın işiteceği kadar sesli okumalıyız. Bilgisayarı biliyorsunuz. Bir yazılımı var. Bir de donanımı var. Tüm donanıma rağmen yazılımı yoksa bilgisayarın çalışmaz. İnsanın yazılımı nasıl oluyor? Bizim yazılımımız namazımızdır arkadaşlar. Senin büyük gördüğün devletler, firmalar ve benzeri kurumlar aslında seni büyük görmesi gerekir. Biz onları büyük gördüğümüzden dolayı onlar büyüklük taslıyorlar. Biz onları büyük görmesek büyük olmazlar. Biz Allah-u Ekber diyoruz. Allah'tan başka büyük yok. Fatiha Sûresi Allah'a ant olsun, diyerek başlıyor. Tamamen kul ağızıyla söylenmiş bir süredir.

Kur'an-ı Kerim de Elhamdülillah diyerek başlıyor. Arkadaşlar, bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. "Elhamdülillah" demek Cenab-ı Hakk'ın o anda sana vermiş olduğu imkânların farkına varmaktır. Peygamber Efendimiz o muhteşem tarihi başarıyı elde etmek için türlü fedakârlıklar yapmıştır. Kasiye savaşında başta Halit Bin Velid var ve gidiyorlar. İçlerinden birisini elçi olarak gönderiyorlar. İran-Sasani İmparatorluğu'na doğru yola çıkıyor. Giden elçinin düzgün bir elbisesi yok, kılıcı yok, ayakkabısı yok, kendi halinde gitmiş. Ve Sasani İmparatoru'nun karşısına gidiyor, diyor ki; "İki seçeneğin var: Ya bize teslim olursun ya da zorla hâkim oluruz." Sasani İmparatoru da ciddiye almıyor bu kılık kıyafetler halinde. Ve sonra görürsün diyor sahabe. Savaşıp yeniyorlar. Bunu nasıl yaptı dersiniz? Bunu para pul gibi imkânlarla değil. İman gücüyle bunu başardılar. Malazgirt savaşını canlandırılım kafamızda. Bir taraf da 50 bin kişi, diğer taraf 250 bin kişi. Savaş 3 saat sürüyor ve kazanan taraf az sayıda olanlar oluyor. Arkadaşlar, savaşı asla çok insanlarla kazanamazsınız. Zafer başka bir anlama geliyor. Zafer, 'elhamdülillah' diyenin, elindeki imkânların farkında olan kişilere denir. Onun için cenabı hak bize her gün 40 defa bunu okutturuyor bize.

Rahim ismi üzerinde duralım. Rahim kelimesinin anlamı; bu dünyada her insana yaşayabilmesi için gerekli olan imkânı verme anlamındadır. Güzel işler yapan insan ya da ahirette karşılığını bol bol verme anlamına da gelmektedir. Çalışmalarını amiri, komutanı, patronu için değil Rahim olan Allah için yapar. Çünkü bana ödül verecek olan amirin

ya da patronum olmayacak. Allah için yaptığın zaman o zaman ödülünü alırsın. Maliki yevmindin. "Malik" sahip anlamına gelmektedir. Bir başka anlamı da sultan anlamına gelmektedir. Din gününün sahibidir. Din günü ne demek arkadaşlar? Sorgu gününün sahibi demek. Arkadaşlar yaptığımız, yapmadığımız her şeyin hesabını vereceğiz. Zamansal ve mekânsal anlamda sorumluluk duygusuyla bir örnek verip bitireceğim.

Arkadaşlar, mekânsal boyutu ile alakalı Peygamber Efendimiz diyor ki; Fırat nehrinin kenarında bir kurt, bir kuzuyu yerse Allah bana bunun hesabını soracak. Yahudi'nin öldürdüğü her bir canın hesabını Allah bize soracak. Günümüzde zamansal boyutuyla ilgili bir örnek vereyim. Mimar Sinan'ın mektubuyla ilgili örneği kısa olarak anlatıp bitireceğim. Mimar Sinan, biliyorsunuz 450 bin civarında eser yapmıştır. Şehzade Camii'nin yapımı ona ait. Şehzadebaşı Camii restorasyonunu yapan firma çalışanlarından bir adam diyor ki;

Şehzade Camii'nin restorasyonu için bu mermerlerin yeniden düzenlenmesi gerekiyor. Nasıl yapalım diye konuşuyorlardı. Karar verdik, mermerleri kaldırıp düzenleyecektik. Mermerleri kaldırdığımızda altından bir şişe çıktı. Şişenin içinde bir mektup. Mektubu açtık: Osmanlıca bir şeyler yazıyordu. Hemen Süleymaniye Kütüphanesi'ne getirip uzmanlara okutuverdik. Kâğıtta diyordu ki: "Bu mermer taşları 400 sene sonra çürüyecek. Siz mermeri yeniden yapmak isteyeceksiniz. Büyük bir ihtimalle teknoloji değişeceğinden nasıl yapacağınızı bilemeyeceksiniz. Ben bu mektubu size bu kemeri nasıl yapacağınızı tarif etmek için yazdım." diye yazıyordu. Sinan 400 sene sonra taşın çürüyeceğini bilmiş, 400 sene sonra teknolojinin değişeceğini bilmiş.

İnsanların bunu nasıl yapamayacağını tahmin etmiş. 400 sene sonra ben bu taşın hesabını nasıl veririm diye düşünmüş. Bu 400 sene sonrasına sorumluluk duygusu Sinan'a bunu yaptırmış. Siz de öyle miraslar bırakın ki seneler boyu hayırla anılan kişiler olun. İnşallah, Fatiha Sûresi ile hayatımızı şekillendirip Asr Sûresi ile birbirimizi ikaz ederiz. İnşallah, istenilen mümin insanlardan oluruz. Allah cümlemize hayırlı işler, hayırlı bir hayat, nasip etsin. İnşallah hayırla anılan, kendisine Fatiha okunan, dua edilen kişiler oluruz.

İBN'ÜL EMİN MAHMUT KEMAL İNAL YÜKSEK TAHSİL ERKEK TALEBE YURDU

Geçen yıl gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimizden bir kısmını sizlerle paylaşıyoruz.

TÜBİTAK Ziyareti

Mimar ve Mühendislik bölümü öğrencilerimizin ufkunu ve vizyonunu geliştirmek, onların mesleki hedeflerini belirlemelerinde yardımcı olmak amacıyla yaptığımız gezilerimizi bu sene de sürdürdük. Her sene farklı kurumlara yapılan ziyaretlerimize bu sene ülkemizin bilim alanında lokomotifini olan TÜBİTAK'ı ekledik.

Okçuluk Vakfı Ziyareti

'Delikli demir çıktı, mertlik bozuldu.' Anadolu'da ok, yay ve kılıcın yerini barutlu silahların almasından sonra pek çok şey değişti. İnsanın kodlarına işleyen bu değişikliklerin neler olduğunu daha iyi anlamak için yurdumuz hukuk bölümü öğrencileriyle Okçular Vakfı'nı ziyaret ettik.

Nida KIRÖMEROĞLU

Tarihi yerleri ziyaret etmek, görmek kadar, oradaki tarihi duymak, ona dokunmak ve bu tarihi hissetmek önemlidir. Bir turistik gezi ile ziyareti de belki bu hissediş birbirinden ayırır. Topkapı Sarayı gibi her karışında bir hadise, bir vaka, hatta bir efsun barındıran bir yer için bu hissediş daha da önem kazanır.

İşte Nida KIRÖMEROĞLU tarihe dokunan rehberliğiyle Topkapı Sarayı gezimiz, Osmanlı'nın bu tarihinde bir yolculuk oldu.

Oryantasyon

2014-2015 Eğitim döneminde yurdumuza yeni kayıt yaptıran öğrencilerimize, yurdumuzu ve vakfımızı tanıtmak, vizyonumuzu, misyonumuzu onlara anlatmak üzere İstanbul İktisadi İhtisat Fakültesi'nde oryantasyon programı düzenlendi. Akabinde spor faaliyetleri yaptığımız oryantasyon kampımızda kardeşlik duygusunu inşa etmeye çalıştık.

Öğrenci Temsilcisi Seçimleri

Yurdumuzda yönetime öğrencilerin katılımı, onların fikirlerinin yurdun her alanında daha verimli değerlendirilmesi için her sene yapılan öğrenci temsilcisi seçimlerimiz bu sene de heyecanlı geçti. Üç adayın katıldığı temsilcilik seçimlerini 149 oyla Muhammed ASAN kazandı. Kendisini tekrar tebrik ediyoruz.

Edirne Gezisi

Öğrencilerimizin genel kültürünü ve gezi kültürünü geliştirmek amacıyla düzenlediğimiz Edirne gezimiz yaklaşık 80 öğrencimizin katılımıyla gerçekleştirildi. Edirne'nin tarihi ve sosyal kültürü, gelenek ve görenekleri, yemekleri ve bilhassa Mimar Sinan'ın ustalık eseri ve Edirne'nin kalbi olan Selimiye öğrencilerimize tanıtıldı.

Oda Sorumluları Kültürel Gezisi - İzmit

2014-2015 Eğitim dönemi Oda Sorumluları kaynaşma programı Yatova'da Rizom Oteli'nde gerçekleştirildi. Alanında uzman hocalarımızın konferanslarının yanında sportif faaliyetlerle öğrenciler bir önceki senenin stresini attılar. Program kapsamında kültür gezisi olarak Bursa ve İstanbul dönüşü İzmit ziyaret edildi.

Bursa Gezisi

Osmanlı'nın başkenti, manevi sultanların ocağı, medeniyetin farklı bir rengi; Bursa! Emir Sultan Hazretleri, Osman Gazi, Orhan Gazi, Üftâde Hazretleri ve Ulu Camii... Yurdumuzun vazgeçilmezlerinden olan Bursa gezimiz bu sene de elliye yakın öğrencimizin katılımıyla gerçekleştirildi.

Kitap Fuarı

Geleneksel olarak düzenlediğimiz Kitap Fuarında çeşitli yayınevlerimizden 400'e yakın kitap belirleyerek öğrencilerimizin beğenisine sunduk. Öğrencilerimize 100 tl vakıf indirimi sağladığımız kitap fuarından 200 öğrencimiz yararlandı.

İlmihal Yarışması

Üniversite Hazırlık ve 1.sınıf öğrencilerimize düzenlediğimiz Mızraklı İlmihal Yarışması'nı gerçekleştirdik. 20 sorudan 17'sini yapan 2 öğrencimize 150 TL'lik 16'sını yapan 6 öğrencimize de 50 tl'lik kitap hediye çeki verildi.

Güneydoğu Yemekleri

Güneydoğu yöremizin birbirinden güzel yiyeceklerini, içeceklerini, tatlılarını birarada öğrencilerimize açık menü olarak sunduk. Öğrencilerimiz bu vesile ile farklı kültürlerden lezzetlerle tanışmış oldular hem de güzel bir kültür alışverişine öncülük ettik.

Osmanlıca Kursu

Murat Albayrak Hocamız 2 gruptan oluşan öğrencilerimize temel ve ileri derecede Osmanlıca dersi verdi.

Solidworks Kursu

Öğrencimiz Ömer Elveren, öğrencilik kariyeri boyunca öğrendiği bilgileri bilgimizin zekatı diyerek alt sınıftan olan arkadaşlarına Bilgisayar Dersliğimizde Solidworks Kursu Verdi.

Ney Kursu

'Dinle neyden kim şikayet etmede Ayrılıklardan hikayet etmede...' Hz. Mevlana'nın tüm dünyada bilinen ve aslında bir nazım biçiminin kendisiyle özdeşleştiği yapıtı Mesnevi, böyle başlar. Ondan sonra altı cilt sürüp gider bu hikayet... Biz de yurdumuz öğrencilerine ney kursu sunarak onlar için bu feyz kaynağına bir kapı aralamaya çalıştık.

Temel Elektronik Kursu

Çeşitli projelerin fikir mihmandarlığını yapan, kendinden sonraki öğrencilere ilim yolunda ışık tutan Öğrencimiz Mesih Veysi Kılıç elektronik atölyesinde Temel Elektronik Kursu verdi.

Prof. Dr. Mehmet Akif AYDIN

Hukuk tarihi alanında bir duayen olan Mehmet Akif AYDIN hocamız, yurdumuzda yaptığı konferansta, hoş sohbetiyle hukuk eğitiminin kilit noktalarına işaret etti.

Yard. Doç. Dr. Mehmet Bedri KAYA

Yeni yeni gelişmeye başlayan ve hakkında pek az şey bilinen Bilişim Hukuku alanında çalışmalarıyla tanınan Mehmet Bedri KAYA hocamız yurdumuzda bir konferans verdi.

Mehmet Nuri YARDIM

Edebiyatımızın Gülüyüzü, Dersimiz Edebiyat, Yazar Olacak Çocuklar ve diğerleri... Onlarca kitabıyla edebiyat dünyamıza güzide katkıları olan Mehmet Nuri YARDIM'ı, entelektüel birikimi, hoş sohbeti ve anılarıyla yurdumuzda ağırladık.

Cevat AKŞİT

Evlilik, nisanlık, Müstümanın aile hayatı... Modern hayatın belki en az girilmesi gereken sahaydı; en çok tahrip edilen alan oldu. Cevat AKŞİT, bu hassas konularda öğrencilerimizi aydınlattı.

Barbaros CEYLAN

Liderlik ve Yöneticilik. Pek çok defa birbirinin yerine kullandığımız bu kelimeler arasında aslında çok derin farklar var. Oda başkanları kampımızda bu farklara işaret eden Barbaros CEYLAN, bu defa da Liderlik ve Yönetim üzerine konferansıya yurdumuzu ziyaret etti.

Dr. Eşref ABDULGAFFAR

Batının Arap Baharı diye tüm dünyaya duyurduğu ve Ortadoğu'nun kana bulandığı olaylarla ismi tekrar gündeme gelen İhvan-ı Müslimin, aslında seksen yıla yaklaşan bir hareket. Dr. Eşref Abdulgaffar, bizlere İhvan'ı ve Mısır'ı anlatarak ümmetin derdiyle dertlenmemize vesile oldu.

İhsan ŞENOCAK

Son zamanlarda ismini en çok duyduğumuz hocalarımızdan İhsan ŞENOCAK. Hasan El Benna, Seyid Kutup ve Mevdudi hakkında sorulan soruları cevapladığı ziyareti için hocamıza tekrar teşekkür ediyoruz.

Hüseyin Avni MUTLU

Yoğun iş temposuna rağmen vakıf yöneticilerimizi kırmayıp gençlerle buluşan İstanbul Eski Valisi Hüseyin Avni MUTLU kendisinden, yaşadıklarından öğrencilerimize enstantaneler sundu.

Prof. Dr. Bedri GENCER

Sıcak bir ortamda öğrencilerimizle buluşan Prof. Dr. Bedri Gencer, öğrencilerimize Post Modern Dünyada Müslümanlar'ı anlattı.

Necmeddin NURSAÇAN

Necmeddin NURSAÇAN Hocamız, yurt mescidimizde öğrencilerimizle bir araya gelerek Resulallah (SAV)'in genç dostlarından örnekler vererek Müslüman gençliğin nasıl olması gerektiği konusunda öğrencilerimize fikirler verdi.

Şerafeddin KALAY

Hak yolda fedakarlık konulu konferansıyla öğrencilerimizle bir araya gelen Şerafeddin Kalay Hocamız hoş sohbeti ve anlatımıyla öğrencilerimizin önemli bilgiler edinmesini sağladı.

Mahmut TOPTAŞ

İnsan hayatı, günümüz dünyasında farklı etkiler altında kalabilmektedir. Mesela ideolojiler, trendler, aktüel tartışmalar, siyasi kavga-galar. Tüm bu farklı etkileşimler, insana hayatını Kur'an etrafında inşa etmesi gereğini unutturmakta. Mahmut Toptaş Hocamız günümüz meseleleri ve anılarıyla süsleyerek sunduğu haftalık tefsir konferansıya, öğrencilerimizde bu bilinci canlı tutuyor.

Doç. Dr. Halil İbrahim KUTLAY

Son dönemde İslam'ı tahrif hareketlerinin özellikle yoğunlaştığı bir alan da hadis. Bilhassa hadislerin ikincil kaynak olma özelliğini vurgulanarak, Kur'an ekseninde bir dini hayat teklifi gibi oyunlarda kafaların karıştırılmaya çalışıldığı bu dönemde, Mekke'nin manevi havasında ilim tahsil etmiş, ülkemizin sayılı hadîşçilerinden olan Halil İbrahim KUTLAY Hocamızın sohbetiyle gönüllerimiz şenlendi.

İLİM YAYMA VAKFI'NA

Nasıl Bağış Yapabilirsiniz?

Kamu yararına çalışan sayılı vakıflardan olan İlim Yayma Vakfı, yardım toplama izni ile her türlü bağışınızı kabul etmektedir.

Zekat, Fitre, Kurban ve Adaklarınız kabul edilmektedir.

Ayrıca www.iyv.org.tr sitesindeki **online bağış** sistemi ile kredi kartını kullanarak bağış yapabilirsiniz.

www.iyv.org.tr
0212 511 22 90

VakıfBank

Vakıfbank
Beyazıt Şubesi
TR55 0001 5001 5800 7302 4311 34

Türkiye Finans Katılım Bankası
Tophane Şubesi
TR71 0020 6000 5800 3713 5800 05

alBaraka

Albaraka Türk Katılım Bankası
Fatih Şubesi
TR40 0020 3000 0037 6240 0000 17

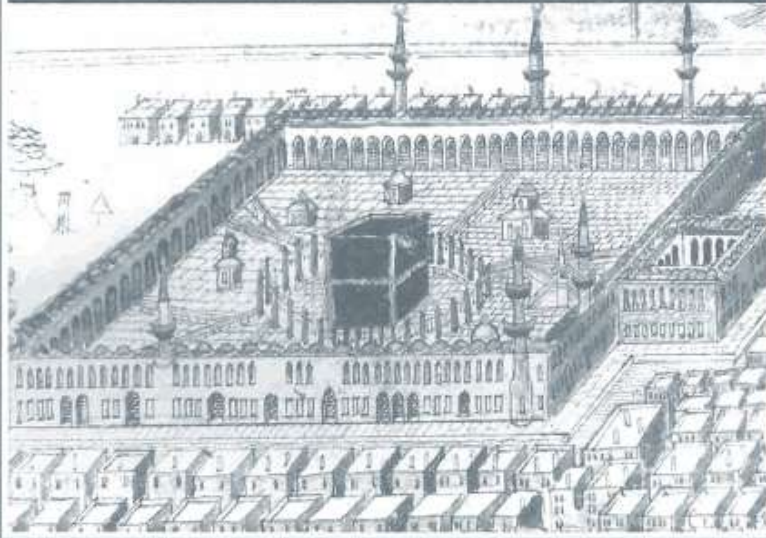

KUVEYTTÜRK

Kuveyt Türk Katılım Bankası
Kızıtaşı / Fatih Şubesi
TR37 0020 5000 0087 3948 5000 03

Vakıf

Üsküp Erdoğan İçin Neden Ayağa Kalkıyor

DENİZ MEMEDİ

Yıldız Teknik Üniversitesi, Siyaset ve Uluslararası İlişkiler - Doktora

Ak Parti'nin ve Recep Tayyip Erdoğan'ın yerel seçimleri kazanması, son zamanlarda hem akademik çevrelerde hem de halk arasında en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Türkiye'nin son zamanlardaki siyasi gelişimi göz önünde bulundurulduğunda, Ak Parti'nin seçimlerdeki yaklaşık %46'lık bir oy oranıyla elde ettiği bu galibiyeti birçok kişi için (Gezi Parkı ve 17 Aralık olaylarına rağmen) beklenmeyen bir gelişmeydi.

Ak Parti'nin zaferi dünyanın farklı ülkelerinde yani Türkiye'nin komşusu olan ve olmayan ülkelerde coşkuyla kutlandı, bundan Üsküp de geri kalmadı. Böyle bir durumda, normal olarak çeşitli çevrelerce birtakım sorular sorulmaya başlanmıştı. Bunlardan ilki: Neden? Bizden yüzlerce kilometre uzaklıkta olan bir ülkenin zaferini kutlamanın nedeni ne olabilirdi acaba? Bu zaferden bizim faydamız ne olabilirdi ki?

Halk bu soruyu sorarken, belki bir taraftan da Almanya'nın şansölyesi Angela Merkel'in zaferi ile karşılaştırma yapıyordu. Almanya da Arnavut halkının büyük destekçilerinden birisidir ve bu desteği çoğu kez fiili olarak da kanıtlanmıştır (örneğin Almanya, Arnavutluk'un NATO ile bütünleşmesi sürecinde, savaş zamanında Kosova'ya çeşitli desteklerde bulunmuş ve onun bağımsızlığa giden yolda yardımını eksik etmemiştir. Bugün Arnavutluk, Kosova ve Makedonya gibi ülkelerden binlerce aile Almanya'da çalışmaktadır). Fakat, Merkel'in zaferi hiç kimse tarafından kutlanmadı; hiçbir buluşma ve toplanmaya veya medyada herhangi bir coşkuya rastlanmadı, özellikle de Türkiye'deki seçim zaferi sırasında olduğu gibi canlı bir yayın ile takip edilmedi.

Burada şöyle bir soru sorulmaktadır: Neden böyle bir olay yaşandı? Yani iki ülkede Arnavutların destekçisiyken, neden Almanya için değil de Türk siyaseti için bu kadar ilgi gösterildi? Bu sorunun cevabı, özellikle Türkiye'nin son 10 yılda Türk dış politikasında "kamu diplomasisi" aracını çok başarılı bir şekilde kullanmış olmasında yatmaktadır.

Devletlerin dış siyasetinin ve uluslararası itibarlarının kaçınılmaz unsurlarından birisi kamu diplomasisidir. Kamu diplomasisi kavramı XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Genel anlamda gelenekçi klasik diplomasi, devletler arası ilişkileri temel alan bir diplomasisidir. Fakat, kamu diplomasisi, devlet-toplum veya devlet-birey, vakıf-devlet arasındaki iletişimsel diplomatik bir kanal olarak bilinmektedir. Kamu diplomasisinin temel amacı, uluslararası alanda devletin imajını yükseltmektir. Kamu diplomasisine göre, devletler kendi imajını yükseltmek ya da var olan statükosunu genişletmek hedefindedirler.

Ahmet Davutoğlu'nun Türk dış politikasının başına gelmesiyle birlikte Türkiye, uluslararası alanda kamu diplomasisi politikasını uygulamış ve önemli katkılar sağlamıştır. Bu tür diplomasi devletlerin kendi amaçlarına ulaşabilmesi için güçlü bir araca dönüştürülmüştür ve bu devletleri bu yöntem meşru kılmaktadır. Çünkü meşrutiyet XXI. yüzyıl uluslararası ilişkilerinin kaçınılmaz bir sonucudur. Bunu Türkiye, Başbakanlık çerçevesinde kamu diplomasisi ofisini açarak kanıtlamıştır. Türkiye uluslararası alanda etkin olabilmek için çeşitli diplomatik ve politik araçlar kullanmaktadır. Balkan ülkelerine yönelik ise, Türkiye en az 4 farklı yöntem kullanmaktadır:

1. İhtilafli olan komşu ülkelere arabuluculuk yapmak,
2. Ekonomik yatırımlar yapmak,
3. Kültür etkinliği yapmak,
4. Türk sivil toplumunu aktif hale getirmektedir.

Birinci yöntem, Ahmet Davutoğlu Türkiye Dış İşleri Bakanı olduktan sonra, Türkiye'nin Balkanlar'da arabuluculuk yapma girişimlerini oldukça artırmıştır. Bu çerçevede Türkiye, Sırbistan ve Bosna Hersek arasında arabuluculuk yapmıştır ve bu olay uluslararası kamuoyunun ilgisini çekmiştir. Bunun gibi, Türkiye Sırbistan'daki siyasi ve dini gruplar arasında uzlaşmayı sağlamak için arabuluculuk yapmış ve bu faaliyet Türkiye'nin uluslararası siyasetteki önemini artırmıştır. Ayrıca Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin Kosova ve Sırbistan arasında arabuluculuk yapması için özen göstermiştir.

Türkiye'nin Balkanlar'da etkin olabilmesini sağlayan ikinci yöntemi, ekonomik yatırımlardır. Türkiye'nin iletişim, taşıma, banka, inşaat ve diğer ekonomik sektörlerdeki yatırımları Balkan ülkeleri tarafından iyi karşılanmış ve ileride de bu işbirliğinin devam etmesini dile getirmişlerdir. Türkiye'nin aynı zamanda Balkan malları için imtiyazlı bir yaklaşımı vardır. Bütün bunlar Balkanlar'da Türkiye'nin önemini artırmıştır.

Balkanlarda, Türk kamu diplomasisinin belki de en önemli araçlarından birisi kültürel etkinliğidir. Osmanlı İmparatorluğu'ndan başlayarak, Türkiye tarihsel ve geleneksel olarak Balkan ülkeleriyle iyi ilişkiler içerisinde bulunmuştur. Bu bağlamda Türk müziği, Türk mutfağı, gelenek ve görenekler, akraba ilişkileri ve en son Türk dizileri Balkan ülkelerinde her yerde mevcuttur ve bunlar hala devam etmektedir. Bütün bunlar Davutoğlu'nun öngördüğü gibi, onun yumusak güç politikasıyla uyumaktadır. Sayın Davutoğlu kendi kitabı olan "Stratejik Derinlik"te Türkiye'nin pro-aktif bir dış politika izlemesi gerektiğini ileri sürer ve bu politika çerçevesinde Balkan ülkeleriyle tarihsel ve kültürel bağlarının Türkiye için bir avantaj olduğunu öngörür.

Balkanlarda Türk kamu diplomasisinin çerçevesinde son yöntem sivil toplum ile ilgilidir. Özellikle bu alan Türkiye'nin öğretim alanında etkinliğini göstermektedir. Böylece 90'ların başında Türkiye çok sayıda okul açmıştır. Bugün Makedonya, Bosna ve Kosova'da yirmiyi aşkın okul bulunmaktadır. Batı Balkan ülkelerinde bunların yanı sıra Türk üniversiteleri bulunmaktadır; bunlar Uluslararası Sarayevo Üniversitesi, Üsküp'te Uluslararası Balkan Üniversitesi (International Balkan University)'dir.

Geçmiş Ayrıntıda Saklıdır Cemil Koçak

MİKAIL UĞUŞ

İstanbul Üniversitesi, Gazetecilik - Doktora

Yakın tarih dediğimizde aklımıza ilk gelen isimlerden olan Cemil Koçak, Türkiye’de Milli Şef Dönemi 1-2-3, İktidar ve Serbest Cumhuriyet Fırkası, Türkiye’de İki Partili Sistemin Kuruluşu, Rejim Krizi 1-2-3, 27 Mayıs Bakanlar Kurulu Kararları (2 cilt) gibi daha birçok kitabın yazarı olup halen Sabancı Üniversitesi’nde öğretim görevlisidir.

Geçmiş Ayrıntıda Saklıdır kitabı, 2012 yılında çıkmış olmasına rağmen yazarın literatürde artık pek rastlanmayan fakat birbirinden önemli bilgiler içeren eski anılar, günlükler ve kitapları tekrar hatırlatan bir eserdir. Kitaptaki çoğu kısım Toplumsal Tarih dergisinde yayımlanan yazılarından oluşuyor. Bu makalelerde; eskiyen, unutulmuş, gözden kaçan, köşede unutulmuş ve bugün dahi pek kimsenin hatırlamadığı, dergilerin bir köşesinde kalan anıların seslerini tekrar tekrar duyurmayı amaçlayan Koçak, okurlarına ayrıntıya eğiliminin ne demek olduğunu hatırlatıyor.

Geniş oylumlu sunuş yazısında Cemil Koçak, geçmişi değerlendirirken özellikle düşülen hataların başında, geçmişi, bugünkü olayları açıklamak için algılama yerine, düşündüklerimizi onaylamak/dayanak aramak, varsayımları onaylamak için yapıldığına dikkat çeker. Araştırmacının nesnel, bağımsız, bağlantısız olması gerektiğinin altını çizerek belge tarihçiliği konusuna giriş yapan yazar, ‘İmparatorluğun Çöküş Döneminde Osmanlı Ermenileri Konferansı’ sonrası gündeme gelen belge tarihçiliğinin sanki hakikati ifade etmenin tek yolu, belgesiz tarihçilik yapılamayacağı, belgenin dışında bir hakikat/yaşanmışlık olamayacağı gibi tarih algılayışlarının sakatlıkları üzerinde durarak bunların yanlış olduğunu belirtir:

...Aslında belge çok daha geniş bir alanı kapsar, Bütün kurumsal dokümanlar belgedir, kişisel evraklar belgedir, mektuplar, kartpostallar belgedir, karalama notları, basit kişisel notlar ve dokümanlar, kişisel ajandalar belgedir... Anılar, günlükler, kişisel olan her şey belgedir... Kitaplar ya da makaleler üzerine alınmış notlar, yorumlar, şerhler belgedir. Ses kayıtları belgedir.(s. 15)

Kitabın ilgi çekici yanlarından biri, Çanakkale üzerine olan kısımlardır. Çanakkale savaşı ile ilgili toplumda yayılan mitler, hikayeler üzerinden bir savaşı anlamının ne gibi sakat boyutları olduğunu, gerçeği yansıtmadığını belirtir. Verilen 250 bin şehit sayısının tutarsız olması bir yana, beyaz bulutun İngiliz askerlerini alıp götürmesi, meleklerin atılan bombaları havada yakalayıp tekrar iade etmeleri gibi anlatılanların neden bir başka cephede, Sarıkamış'ta, Kanal Cephesi'nde tekrar etmediği sorusunu soruyor. Bir diğer belirtilmesi elzem olan şey, Çanakkale hakkında yazılan kitapların büyük çoğunluğunun yabancı kaynaklı olmasıdır. Bir Çanakkale kitaplığı oluşturacak olsak, bu kitaplardaki Türk yazarların diğer dillerde yapılan yayınların yanındaki oranı, meğer, ne kadar az imiş.

Hala savaşta hayatını yitirenlerin isimlerinin, en azından subay rütbesinde olanların, çıkarılamamış olması işin ayrı bir trajik yanındır. Ancak yakın tarihte

yapılan şehitliğin devasa görünümüne rağmen estetikten uzak olması da var. İngiliz, Fransız ve Anzak askerlerinin mezarları ile bizimkilerinin karşılaştırılması, sanırım yeterli bir fikir verecektir (s. 118).

Kitabın önemini artıran bir diğer nokta, yapılan söyleşiler. 'Son Padişah Vahdettin'in Torunu Humeyra Özbaş ile Baş Başa' adlı söyleşi kitapta yer alan bu söyleşilerden biri. Hanedan ile ilgili çıkan aslı astarı olmayan şeyleri birinci ağızdan dinlemek ve cevabını aramak az bulunur cinstendir. Hanedan'ın Cumhuriyet'e yönelik bir karşı çıkmanın ne görünürde ne de gizlide bir niyet olmadığı, hatta bu işi başarabilecek kimsenin olmadığını belirttiği satırlar ve babasının hayatını anlattığı satırlar okunmaya değer.

Kitapta yer alan yazılar arasında hacimce en geniş ve konu olarak diğer başka yazılarla besleneni, kendisinin de ayrıca Türk - Alman ilişkileri ile ilgilenmesi ile ilgili olanıdır. 'Türkiye'de Yaşamış Asker, Diplomat ve Bilim Adamı Almanların Türkiye'ye İlişkin Düşünceleri, Gözlemleri ve Yazdıkları Üzerine Bazı Notlar: Anılar ve Diplomatik Raporlar' başlıklı makaleleri bunun en bariz örnekleridir.

Son olarak, kitabın başlığındaki büyük iddiayı destekleyecek ve bildiğimiz bir olayın bir başka yönden ele alıp düşüncelerimizi tamamen değiştirecek cinsten bir yazı ile karşılaşmasak da hocanın mesleki hayatında okuduğu ve edindiği intibaları yakalamak ve ufak tutanak noktalarından yola çıkarak araştırmak isteyenlere yol gösterici bir kitap olma özelliğini koruduğunu belirtelim.

Sermaye Piyasalarının Finansal Sistemdeki Yeri ve Türkiye'deki Sermaye Piyasaları

ABDULLAH BULANIK

Marmara Üniversitesi, Sermaye Piyasası ve Borsa - Yüksek Lisans

Reel birikimlerden daha az yatırım yapan ekonomik birimler, arta kalan birikimlerini diğer ekonomik birimlere borç vererek ya da onların sermayelerinin bir bölümüne sahip olma anlamına gelen katılma (iştirak) veya ortaklık kurma biçiminde değerlendirmek isterler. Bu gereksinimler, gerçek birikim açığı bulunan ekonomik birimler ile birikim fazlası bulunanları bir araya getiren, bu doğrultudaki arz ile talebi karşılaştıran araç ve kurumları, finansal piyasaları ortaya çıkarmışlardır.¹

Finansal piyasalar, bu piyasada işlem gören menkul kıymetlerin vadeleri esas alındığında para ve sermaye piyasası olarak ikiye ayrılır. Vadesi en çok 1 yıla kadar olan menkul kıymetlerin işlem gördüğü piyasa para piyasası; 1 yıldan daha uzun süreli menkul kıymetlerin işlem gördüğü piyasaya ise sermaye piyasası denir.²

Sermaye piyasasının en iyi teşkilatlanmış bölümü borsalardır. Liberal ekonominin temel taşlarından birisi olan borsalar, tasarruf sahibi yatırımcıların menkul kıymet talepleri ile kaynak ihtiyacı bulunan şirketlerin ihraç ettikleri menkul kıymetleri en kısa sürede karşılaştırabilecek kurumlardır.³

Sermaye piyasasının en temel fonksiyonu, ekonomideki tasarrufların sermaye piyasası araçları, sermaye piyasası kurumları ve borsalar kanalı ile şirketler gibi fon talep eden kesimlere aktarılması, şirketlerin yatırım ihtiyaçları için finansal kaynak sağlanması, eldeki tasarrufların verimli ve güvenli bir sistem ile fon talep edenlere aktarılması suretiyle yatırıma yönlendirilmesi, bu bağlamda finansman mekanizmasının etkin çalıştırılması, böylece ekonomik amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunulmasıdır.⁴

1980'li yıllardan itibaren dünyada meydana gelen iki önemli değişiklik, dünya ekonomisinde öncelikle ve belirgin olarak finansal piyasalarda etkisini hissettirmiştir. Bu temel değişiklikler, dünya ülkelerinin tamamına yakınında liberal ekonomik politikaların hâkim olması ve teknoloji alanında meydana gelen hızlı değişimdir.⁵ Bu değişikliklerin finansal piyasalar açısından en önemli sonucu küreselleşme süreci olmuştur.

¹ Ali Sait YÜKSEL, Gültekin RODOPLU, "Sermaye Piyasası", İstanbul: Filiz Kitapevi, 1980, s.3.

² Frederic MISHKIN, "The Economics of Money, Banking and Financial Markets", USA: Addison Wesley Inc., 1998, s.25.

³ Prof. Dr. Sudi APAK, Dr. Engin DEMİREL, "Finansal Yönetim", İstanbul: Papatya Yayıncılık, 2013, s.22.

⁴ Ethem SANCAK, "Sermaye Piyasası Sözlüğü", İstanbul: Scala Yayıncılık, 2014, s.76.

⁵ Hakan BAŞTÜRK, Finansal Piyasalarda Düzenleyici Otoritelerin Yapılanmaları, "SPK Araştırma Raporu(Yeterlilik Etüdü)", Rapor No: XIV-9/75-4, 1999, s.12.

ortamı korunduğu sürece yabancı sermayenin ekonomiye katkısının devam edeceği görülmektedir.⁹

Türkiye’de sermaye piyasasında faaliyet gösteren kuruluşlar Sermaye Piyasası Kurulu’nun iznine tabidir ve bu kurum tarafından yetkilendirilmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu, çıkardığı yönetmelik ve tebliğlerle denetleyici ve düzenleyici işlemler yapma yetkisine sahiptir. Türk Sermaye Piyasası’na ilişkin yapılanmayı, hukuki ve kurumsal açıdan olmak üzere iki yönlü ele almak gerekmektedir.

Hukuki açıdan sermaye piyasası sektörüne bakıldığında, 2012 yılında yürürlüğe giren 6362 sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Türk sermaye piyasaları açısından önemli bir adım oluşturmaktadır. Yürürlüğe giren yeni kanun piyasaların

tecrübelerinden yararlanarak, Türkiye’de sermaye piyasalarının ve ekonomi vizyonu bağlamında geleceğe yönelik hedeflerini gerçekleştirebilmesi için hukuki bir zemin oluşturmaktadır. Türk Ticaret Kanunu ile birlikte değerlendirildiğinde, finans sektöründeki uluslararası uygulamaları ve gelişmeleri yakalayabilmesi için önem taşımaktadır. Ayrıca, Yeni Sermaye Piyasası Kanunu’nda, AB Müktesebatı’na uyum önemle göz önünde bulundurulduğundan dolayı yapılan düzenlemelerde AB Mevzuatı’nın etkilerini görmek mümkündür.

SPK’nın denetim ve izlemesi altında faaliyet gösteren sektör, kurumsal yapılanma açısından ele alındığında, borsalar, takas-saklama kuruluşları ve diğer sermaye piyasası kurumları olmak üzere üç bölüme ayrılabilir. Bu yapılanma altında ilk iki grupta, Borsa İstanbul ve onlara takas-saklama hizmeti veren Takasbank A.Ş. ile Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) yer almaktadır. Üçüncü grupta ise, bir meslek kuruluşu olarak sektörde yer alan ve aracı kuruluşların sorunlarının çözülmesi ile sektörün gelişimine yönelik faaliyetlerde bulunan, bu amaçla eğitim, bilgilendirme ve çalışma grubu faaliyetleri yürüten Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) ile aracı kurumlar, bankalar ve diğer sermaye piyasası kurumları bulunmaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu’nca, OECD tarafından geliştirilmiş bulunan “Kurumsal Yönetim Prensipleri”nin 2003 yılı Temmuz ayından itibaren Türk Sermaye Piyasası’nda da uygulanmaya başlanması ve bu suretle kamuyu aydınlatma, şeffaflık, pay sahiplerinin ve paydaşların haklarının korunması gibi hususlarda atılan adımlar, sektör içinde faaliyet gösteren kurumların disipline edilmesi, ülkemizde kurumsal kültürün yerleşmesi ve yaygınlaşması açısından ekonomik ve sosyal yönden önemli kazanımlar getirmiştir.

20 yıl öncesine kadar Türkiye’de yatırımcıların birikimlerini değerlendirebileceği en önemli yer bankalar ve kazanabilecekleri getiri faiz geliri iken, sermaye piyasasının gelişmesi sonucu, yatırımcılar risk-getiri bazında farklı şirketlerin hisse senetlerini, borsa yatırım fonlarını, yatırım fonu katılma belgelerini, kıymetli madenleri, vadeli işlem sözleşmelerini organize piyasada aracı kuruluşlar vasıtasıyla alıp satarak bir taraftan riski yayma, diğer taraftan ise değişken nitelikte gelir/getiri (sermaye kazancı ve temettü) elde etme fırsatını yakalamış bulunmaktadırlar.¹⁰

⁹ APAK ve DEMİREL, a.g.e., s.66.

¹⁰ TOBB, a.g.e., s.10.

Türkiye’de Yaşlılık Sorunu ve Sosyal Politikalar

Ar. Gör. M. ENES KAYAGİL
İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi - Doktora

Yaşlanma, insanoğlunun var olduğu her dönemde söz konusu iken, bir sorun olarak ortaya çıkması sanayileşme ve sonrasında ortaya çıkan toplumsal değişim süreciyle birlikte olmuştur. Özellikle gelişmiş ülkelerde daha belirgin bir halde olan yaşlılık sorunu yavaş yavaş evrensel bir sorun haline almaya başlamıştır. Öyle ki, bugün birçok gelişmiş ülke nüfusunun yaklaşık %20’sini yaşlılar (65 yaş ve üzeri) teşkil etmektedir. Dünyada halen yaşlı nüfusun artış oranı (%2.1), genel nüfus artış oranından (%1.2) daha yüksektir. 1950-2050 yılları arasında dünya nüfusunun dört kat, yaşlı nüfusun 10 kat artacağı; 2050 yılında her beş kişiden birinin 60 ve üstü yaşlı olacağı tahmin edilmektedir. Türkiye açısından ise bugün yaklaşık %7-8 olan yaşlılık oranı giderek artan bir seyir izlemektedir. 2050 yılında bu oranın %20’ye ulaşacağı öngörülmektedir.

Yaşlılığın bu denli önemli bir problem haline alması onu, sosyal politika açısından ele alınması gerekli önemli bir konu haline gelmesini sağlamıştır. Yaşlılara yönelik sosyal politikaların oluşturulmasında; yaşlıların dünya nüfusu içinde oranının artmasının yanı sıra geleneksel aile yapısından, çekirdek veya tek ebeveynli aile yapısına geçişin özellikle gelişmiş ülkelerde yaşlıların bakım sorununu beraberinde getirmesi, sosyal devlet ilkesinin gereklerini yerine getirme zorunluluğu ve insani nedenler önemli rol oynamıştır.

Ayrıca nüfusun yaşlanması ile birlikte kamunun tasarruf oranının düşmesi, sağlık ve emeklilik ödemelerinin özellikle gelişmiş ülkelerde önemli ölçüde artması sonucu sosyal güvenlik sistemlerinin çıkmaza girmesi, yaşlı nüfusun işgücüne katılım oranının düşük olması sonucu işgücü arzının azalması tehlikesi, yaşlı bağımlılık oranındaki artış gibi ekonomik nedenler devletlerin özellikle gelişmiş ülkelerde yaşlılara yönelik sosyal politikalar oluşturmalarına neden olmuştur.

Yaşlılık, niteliği gereği diğer birçok sosyal sorundan farklı bir yapıya sahip bulunmaktadır. Öyle ki, yoksulluk, işsizlik ve hatta hastalık gibi problemler önlenebilir nitelik taşımalarına rağmen, yaşlılık önlenemeyen bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle yaşlanmaya karşı uygulanan sosyal politikalar da büyük çoğunlukla yaşlanmayı geciktirici ve yarattığı olumsuz koşulları giderici nitelik taşımaktadır.

Ülkemizde yaşlılara yönelik sosyal politikaların kapsamının henüz gelişmiş ülkelerdeki seviyeye ulaşmadığı bilirse de, sorunu ortaya koyması ve yapılabilecekler yol göstermesi açısından mevcut durumun analizi önem arz etmektedir. Ülkemizde yaşlılara yönelik uygulanan sosyal politikalar incelendiğinde, politikaların başlıca iki boyutta ele alınabileceği görülmektedir. Bunlardan ilki yaşlılara gelir desteği sağlayan politikalarlardır. Bunlardan

en yaygın olanı ise bir sosyal sigorta aracı olarak yaşlılık sigortasıdır. Ülkemizde yaşlılık sigortası harcamaları GSYİH'nin yaklaşık %8'ine denk gelmektedir. Gelişmiş ülkelerde bu oranın ortalama %13 seviyesinde olduğu dikkate alınırsa ülkemizin bu konuda geride olduğu söylenebilir. Ülkemizde 2014 itibarıyla 9 milyona yakın kişi yaşlılık sigortasından faydalanmaktadır. Ancak bu rakam içerisinde 65 yaşından küçük emeklileri de içerdiği için çok da bir anlam ifade etmemektedir.

Gelir desteği sağlamaya yönelik bir diğer uygulama ise sosyal yardımlardır. Sosyal yardımlar herhangi bir geliri olmayan yaşlılara, muhtaçlık tespiti yöntemiyle verilmektedir. Ülkemizde sosyal yardımlar birden fazla aktör tarafından sunulsa da, kamusal-sosyal yardımlar daha yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. 2012 yılı itibarıyla 668.351 yaşlı, yaşlılık aylığı adı altında sosyal yardım almaktadır. Ancak aylık 141 TL'ye denk gelen bu yardım miktarının 270 TL olan muhtaçlık sınırının bile altında kaldığı görülmektedir.

Yaşlılara yönelik uygulanan sosyal politikaların ikinci boyutunda ise bakım ve gözetim hizmetleri gelmektedir. Bu hizmetler kamu ve özel sektör eliyle yürütülmekte olup, kamunun daha ağırlıkta olduğu gözlenmektedir. Özellikle, 2011 sonrasında faaliyetlerin yeni kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı çatısı altında toplanmasıyla birlikte, daha etkin ve çeşitli uygulamalar yapılmaya başlanmıştır. Ülkemizde bakım ve gözetim faaliyetlerinin büyük çoğunlukla huzurevleri yoluyla uygulandığı görülmektedir. Huzurevleri de ülke içerisinde dengesiz bir dağılıma sahip olup, Batı bölgelerinde yoğunlaşmış durumdadır. Özel huzurevi sayısı daha fazla olmasına rağmen devletin huzurevleri daha yüksek kapasiteye sahiptir. Bunun dışında kalan yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri, evde bakım hizmetleri, gündüzlü bakım hizmetleri ve yaşlı hizmet merkezleri nicelik ve nitelik olarak geri kalmış durumdadır.

Ülkemizde yaşlılara yönelik sosyal politikaların gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında geri kalmış olması, gelişmiş ülkelerin ve ülkemizin demografik açıdan sahip olduğu farklarla açıklanabilmektedir. Bilindiği gibi gelişmiş ülkelerde yaşlı nüfus, ülkemize oranla daha büyük yer tutmaktadır. Bu da o ülkelerde yaşlılara yönelik sosyal politikaların nitelik ve nicelik olarak artmasıyla sonuçlanmaktadır. Ülkemizde ise yaşlı nüfusun görece düşük olması ve geleneksel aile değerlerinin de kısmen muhafaza edilmesi nedeniyle yaşlı kesime yönelik sosyal politika ihtiyacı tam anlamıyla doğmuş değildir. Ancak geleceğe yönelik nüfus projeksiyonlarının gerçekleşmesi halinde yaşlılara yönelik sosyal politikaların artması kaçınılmaz bir gereklilik haline gelecektir.

Kısacası, bireyin yaşlanması sadece kendisi için bir risk teşkil ederken; nüfusun büyük bir kesiminin yaşlanması ise sosyal bir risk olarak ifade edilebilmektedir. Ülkemiz açısından bu risk henüz oluşmamış olsa da kısa bir zaman içerisinde yaşlanmanın önemli bir problem haline geleceği öngörülmektedir. Ülkemizdeki yaşlılara yönelik uygulamaların gelişmemiş olması, problemin şiddetinin derecesiyle doğru orantılı olarak kabul edilebilir. Sorunun daha şiddetli hale geleceği ilerleyen yıllarda, günümüzde uygulanan sosyal politikaların yetersiz kalacağı açıktır. Bu nedenle yaşlılara yönelik sosyal politikaların, nüfusun yaşlanma hızına paralel, hatta daha hızlı şekilde artması gerekmektedir.

Arnavut Milliyetçi Düşüncesi ile Şarkiyatçılık Arasındaki İlişki

BLERİM HALİLİ

İstanbul Üniversitesi, Sosyoloji - Yüksek Lisans

Milliyetçilik, modernitenin bir ideolojisi ve ürünü olarak bilinir. Milliyetçilik, Batı Avrupa'dan başlayarak dünyanın her tarafına ulaşan bir siyasi düşünce ve ideolojik sistemdir. Bu anlamda kendisi evrensel bir olgudur. Fakat milliyetçilik ortaya çıktığı dönemlerde sosyal ve toplumsal dönüşümler bağlamında güç kazandı. Toplumların ve süreçlerin ayrı özellikler içermesi değişik faktörlere dayanıyordu. Milliyetçiliğin güçlenmesi büyük imparatorlukların yıkılmasına da bağlıdır. Aslında bu yazının amacı milliyetçilik değil, şarkiyatçılığın (orientalism) temel fikri ile Arnavut milliyetçi düşüncesi arasında ortak unsurları açıklamaktır. Bu konu farklı görüşler açısından önemlidir. Türkiye'de genellikle insanlar ve çevreler Balkanlar'daki "İslam ve Türk izlerinden" dolayı gurur ve hoş hissederler fakat oradaki İslam ve Osmanlı izlerin yanında diğer bir güçlü tarafı da var. Balkan toplumlarının ve milletlerinin sürdürdüğü milliyetçilik propagandası ve önyargıları, Türk ve Osmanlı imgelerine olumsuz bir anlam yüklemiştir. Özellikle Arnavutluk'ta komünist rejim iktidara geldikten sonra ve eski Yugoslavya kurulmasından sonra oluşan devletin resmi ideolojisinde yer alan tarih açıklaması (tarih kitapları dâhil) ve yeni kimlik oluşumunu kapsamaktadır. Buna ilişkin kimlik, dil ve din tartışmaları da yer almaktadır ve Doğu- Batı ayrımlarının kullanılması önemlidir. Aslında Arnavut milliyetçiliği üzerine şarkiyatçılığın etkisi dolaylı bir şekilde meydana gelmektedir. Demek ki edebiyat, şiir, tarih kitapları, gazeteler ve siyaset gibi alanlarda yayımlandığı tutumlar ile şarkiyatçılığın paylaştığı fikir arasında belli bir ortak düşünce yer almaktadır.

Şarkiyatçılık Fikri

Şarkiyatçılık (orientalism) denilen kavram doğunun kültürleri üzerinde batılı akademilerde 18. ve 19. yüzyıllarda ortaya çıkan bilimdir. Yani "doğulu toplumların dilleri, dinleri, kültürleri, bilimleri ve sanatı ile yoğunlaşan batı dünyasının üniversitelerinde veya araştırma merkezlerinde öğrenilen bilim disiplindir."¹ Şarkiyatçılık literatüründe genel olarak doğulu kültürler, İslam dini ve Müslüman toplumlar önemli bir yer almaktadır. Batı merkezci bir düşünce sistemi olarak şarkiyatçılık, batının "ötekisini" yaratıp onun sıfatlarını ve figürünü çizmektedir. Şarkiyatçılığın ontolojik ve epistemolojik boyutları da var. Batılı olan insan ve her şey üstün, akıllı, normal, eğitilmiş ve değerli olarak tanınır. Doğulu olan ise bunu karşıtıdır. Yani rasyonel olmayan, geri kalan ve başka bir deyimle 'batının ötekisi' olan doğuludur.² B. Çolak'ın dediği gibi: "18. Yüzyıla gelene kadar

¹ Ali Pajaziti, Fjalor i Sociologjisë, Logos-A Shkup, 2009, s. 465.

² Bkz: Edward Said, Şarkiyatçılık, Metis, İstanbul, 2013.

oryantalizmin amacı; Batı'nın kendisinden her şeyi ile farklı bir Doğu yaratması iken, yüzyılın sonunda Batılı ülkelerin kendilerine tamamen zıt olan Doğulu ülkeleri eğitmek, geliştirmek, yardım etmek ve uygarlaştırmak gibi bir misyonu üstlenerek, Batı'nın kendi ideolojik amaçlarına hizmet eden bir Doğu yaratmak şeklinde yön değiştirdiği görülmektedir... Oryantalistler, Doğu'yu 'geri kalmış' Batı'yı ise 'modern' olarak tanımlama hususunda hem fikirdirler..."³

Doğu üzerinde batının kontrol ve dominasyon anlamında epistemolojik ve kültürel arka planın yaratıp büyük destek vermektedir. Oryantalizm; edebiyat, medya, sanat ve siyaset alanlarında doğulu "ötekinin" olumsuz imgelerini yaratmaya devam etmektedir. Oryantalizm üzerine yoğunlaşan en ünlü düşünürlerden birisi Edward Said'dir. "Şarkiyatçılık-Batı'nın Şark Anlayışı" (1978) kitabında Said, eleştirel bir yaklaşım ile Batıda "doğulu" toplumlar hakkında oluşan önyargıları incelemektedir. Bu ünlü kitabında doğulu insan ve toplumlara yönelik pasif, durağan, öteki gibi batı dünyasında ortaya çıkan sıfatları eleştirmektedir ve bu propagandanın sömürgecilik olaylarında (Orta Doğu, Asya ve Afrika'da) destek verici bir rol oynadığını vurgulamaktadır. "Said, Oryantalizm'de kendini üstün gören, bu üstünlüğünü hem top ve tüfekle, hem de ekonomik olarak desteklemiş olan ve bu üstünlükten vazgeçmek niyetinde olmayan bir kültürün (ki Batı kültürü böyledir) başka bir kültürü eşiti olarak anlayıp değerlendiremeyeceğinden yola çıkmıştır."⁴

Bir ideoloji ve 'bilim' olarak şarkiyatçılık dolaylı biçimlerde Arnavut düşünürlerinin kaynağı olarak sayılabilir. Bu bağlamda Hıristiyan tarih yazımının etkisi büyük ölçüde Müslüman-Türk-doğulu "ötekinin" imgesini yaratmıştır. Fakat Arnavut düşünürlerin doğuya karşı propagandası sadece şarkiyatçılık ve Hıristiyan tarih yazımı değil, Avrupa'da ortaya çıkan Aydınlanma ve Rönesans - batı merkezli fikirleri de olmuştur. Bunun dışında da siyasi bağlamında 19. yüzyıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla ve milliyetçi düşüncenin dünyanın dört tarafında yayılmasıyla birlikte Arnavut milliyetçi düşüncesi güç kazandı ve Arnavutlar da ulus-devlet sürecine girmiş oldular. Bu dört unsurdan şarkiyatçılığın kavramsal boyutunu ele alıp milliyetçi düşüncenin epistemolojik ve ideolojik arkaplanını açıklamaya çalışacağım.

Arnavut Milliyetçi Düşüncesi İle Şarkiyatçılık Arasındaki İlişki

Arnavut milliyetçiliği, Arnavut milletinde ilk 19. yüzyılda ortaya çıkan ve Arnavut Milli Uyanışı hareketi ile özdeşleştirilmiş fikirlerin ve kavramların bütünüdür.⁵ Özellikle 1870 ile 1912 yılları arasında işlenen Arnavut Milli Uyanışı, Arnavutların eski tarihi özellikleri ve sıfatları hakkında bahsetmekteydi. Milliyetçilik düşüncesinin iki alanda ilerlediğini söyleyebiliriz. Birincisi edebiyat, şiir ve şarkı açısından daha çok dışlayıcı ve katı bir milliyetçiliktir. Diğeri ise sistematik ve programlı-akademik daha derin bir düşünce olarak oluştu.⁶ Milliyetçi düşüncesinin temelinde Arnavutların ortak dili, kültürü, tarihi

³ <http://www.batuhancolak.com/oryantalizm/>

⁴ Ibid.

⁵ Arnavutların kökeni Balkanlar'daki eski İllir'lerden (İllirët, Illyrians) geldiğini biliriz.

⁶ Şemsettin Sami'nin yaptığı gibi. Arnavut milliyetçiliğinin temel programlardan birisi Şemsettin Sami'nin "Shqipwria ç'ka qenw, ç'wshtw e ç'do tw bwhtw?" ("Arnavutluk neydi, nedir ve ne olacak?") eseridir.

ve toprağı yer almaktadır. Dil açısından Arnavutça⁷ Hint-Avrupa dil ailesi içinde özgün bir dildir. Fakat ne Bizans döneminde ne de Roma döneminde yazılmış bir dildir. İlk olarak 16.-17. yüzyıllarda yazılmaya başlandı (Arnavutça ilk kitabı 16. yüzyılda Gjon Buzuku'nun "Meshari" Hıristian dini ile ilgili bir kitaptır). Kültür açısından tarih ve edebiyat birçok kitapda Arnavutlar 'eski ve saf' bir ulus olarak sayılır. Kahramanlık, cömertlik, misafirperverlik ve özellikle söz tutma ("besa") gibi kültür değerleri olarak eskiden mirasımız olarak bilinir. Tarihimiz ise 'uzun ve gurur verici' bir tarihtir. Tarihin söylemi şöyle anlatılabilir: Zorluklar ve farklı düşmanlardan yaşadığımız işgaller tarih boyunca bizi yok edemediler. Eski bir millet olarak hiçbir zaman başka bir millete zarar vermedik çünkü içimizde işgal gibi kötü alışkanlıklar yoktur. Batılı bir millet ve coğrafya olarak batının en güzel sıfatları ve alışkanlıkları kültürümüzde bulunmaktadır.

Milli kimliğimizin korunmasında tarih anlatımları ve milli kahramanları da etkilidir. Bu bağlamda İskender Bey figürü en ünlü milli kahraman olarak tanınır. "İskender Bey, (Arnavutça: Gjergj Kastrioti - Skënderbeu, Skanderbeg) (1405 - 1468) Arnavutluğun feodal hanedanlıklarından Kastriyota hanedanındandır. Babası Yuvan oğlu Gergi'yi o sıralarda Osmanlı sarayına rehin olarak gönderdi. Edirne'de II. Murad'ın hizmetinde bir iç oğlanı eğitimi gören Gergi Müslüman oldu ve İskender adını aldı. Osmanlı sarayına alındığı zaman 18-19 yaşlarındaydı, Osmanlı'da önemli askeri hizmetlerde bulundu, Anadolu ve Rumeli seferlerine katıldı. 1443 yılında Morava muharebesi sırasında kaçmış, sancakbeyi olduğunu ilan eden sahte bir fermanla Kroya kalesini ele geçirmiştir. 1468'de ölümüne kadar Osmanlı Devleti'nin Arnavutluk'ta yerleşmesine karşı mücadele etmiştir."⁸ İskender Bey'in ordusuyla savaştığı en ünlü yeri ve kalesi Kruja şehrinde (Arnavutluk'un tarihi kalesi). İskender Bey'in Hıristiyan çevrelerle ilişki ve anlaşma içerisinde olduğu bilinir. İskender Bey figürü Pjetër Bogdani (1622-1689 - bir rahip ve Hıristiyan yazar olarak) tarafından ele alınmıştır. Onun eserinde İskender Bey Hıristiyanlığın ve medeniyetin kahramanıdır. Yüzyıllar sonra Naim Frashëri (Shemseddin Sami'nin kardeşi) (1846-1900) "İstori e Skënderbeut" ("İskender Bey'in Tarihi") adlı manzume-şiiirinde, İskender Bey'in kahramanlığını ve olağanüstülüğünü onurla anlatıyor. Bu eserde İskender Bey aslında milli kahraman olarak ortaya çıkıyor. Türkler ise düşman, yabancı ve dahası barbar olarak sıfatlandırılıyor. Özellikle bu figür ile başlayan propaganda zaman geçtikçe diğer alanlara da taşındı. Zaten 18. yüzyılın sonunda ve 19. yüzyıl boyunca güç kazanırken Arnavut yazarların çoğu Bogdani'nin ve Frashëri'nin ideolojik pozisyonunu sürdürmüşlerdir. Naim Frashëri, Gjergj Fishta, Fan Noli, Krist Maloki, Ernest Koliqi, Mithat Frashëri gibi yazarlar 1870 ile 1945 arasında Doğu toplumları ve Türkler'e karşı ortak bir düşünce paylaşmaktadır. Sadece roman-şiiir düzeyinde değil, bu propaganda zaman-zaman devletin resmi ideolojisinde de görülüyordu. Örnek olarak, Enver Hoxha (Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti) iktidarında 1945-1991 arasında milliyetçi "mitolojisi" güçlendirilmektedir. Bu sırada arkeologlar ve elitler tarafından araştırmalar aracılığıyla Arnavutların eskiliğı ve otantikliğı vurgulanmıştır. Devlet Arnavut toplumunu, dini ve doğulu-Türk kimliğinden koparmak amacıyla acımasız her türlü aracı kullanmıştır.

⁷ Arnavutluk'ta, Kosova'da, Makedonya'da (bir de Sırbistan'da Karadağ'da ve Yunanistan'da arnavut bölgelerinde de)

⁸ Arnavutların konuştuğı dil olarak Arnavutça yaklaşık 8 milyon insan tarafından konuşulur.

⁸ http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0skender_Bey

Sosyalist-komünist dönemin en önemli yazarlarından birisi İsmail Kadare'dir. Onun romanlarında Türk ve müslüman kimliği kötülük ve geri kalan olarak addedilir. Bu farklı dönemlerin yazarlarının ortak bir yönü vardır. Pjetër Bogdani'den başlayıp (1600) Naim Frashëri'nden geçerek (1800'lerin sonunda) ve İsmail Kadare'ye kadar (1950 -bugüne kadar) devam eden propaganda aynı arka plandan oluşmaktadır. Doğu kötüdür, geri kalandır ve düşmandır. Despotizm, anarşi, zulüm, kan ve savaş Doğu dünyasıdır. Özellikle Türkler "beş yüz sene düşman" ve "Türklerle hiçbir zaman medeni bir ilişkimiz yok" ifadeleriyle sınıflandırılır. Milliyetçilik içeriği böyle oluşmaktadır: "Toprağımızı, dilimizi, kültürümüzü (bazen dinimizi de) yok etmeye çalışan Türkler bir gün bu topraklardan kaçtılar fakat sonuç kötüdür; Batı kimliğimizden kopmuş olduk; Ulusal haklarımız olmadığından dolayı alfabemizi ve dilimizi kullanamadık; Beş yüz sene geri kaldık ve Avrupa'nın gittiği medeniyet yoluna ulaşamadık; Bu yüzden kimliğimizde Batılı unsurları yeniden bulup ortaya koymamız gerekmektedir; Batı iyidir, medeniyetin merkezidir. Özgürlük, barış, aydınlanma Batıdadır." Doğu dünyasıyla hiçbir gerçek ilişkimiz olmadığını savunmuşlardır.

Görüldüğü üzere her milliyetçi düşünce gibi Arnavut milliyetçi düşüncesi de etnisiteyi (ulus-millet) ön plana çıkarmaktadır. Toprak da merkezde yer alır. "Türkler toprağımıza gelmiştir". Doğu ve Batı ayrımları durağan (değişmeyen) ve gerçek olarak kabul edilmektedir. "Biz iyi bir milletiz çünkü batılıyız. Türkler kötü bir millettir çünkü doğulu ve savaşçı bir millettir." Doğu ve Türk geleneğe bağlı, dine bağlı, Asyalı, geri kalmış ve değişmeyen bir toplum ve coğrafya olarak tanımlanmaktadır. İdeal Avrupa'mız refah, ışık, kalkınma, ilerleme, demokrasi ve özgürlük sıfatlarıyla tanımlanmaktadır. Her alanda Batı-Doğu ayrımları önemlidir ve her olumsuzluğumuzun sebebi Doğudur. Edebiyat eserlerinde doğu, gelenek, din (İslam) kötülüğün göstergesidir. Figürler ve olaylar batı - doğu ayrımı üzerinde oluşmaktadır. Siyaset düzeyinde de "batılı devlet düzenli, demokratik ve güçlü bir devlettir", "doğulu devleti ise despotizm ve yolsuzluk ile eş anlamlıdır". Din açısından Arnavut milleti dünyanın üç dünya dini kapsar: İslam, Katoliklik ve Ortodoksluk. Fakat milliyetçi düşüncenin temel kimliği, Pashko Vasa, Milli Uyanış'ın yazarlarından birinin dediği gibi "Arnavut'un dini Arnavutçuluktur" ifadesi ile adlandırılmaktadır. Yani önemli olan milli niteliği "Arnavut olmak". Müslüman, katolik ve ortodoks Arnavutlar birbirinin kardeşidir ve hiç bir zaman çatışmalarda bulunmamaktadır. Bu ifade pek çok tarihçi tarafından da savunulmuştur.⁹

Oryantalizmin kavramsal dünyasından önyargılarla beslenip Arnavut milliyetçi düşüncesi Batı-Doğu ayrımların genetik ve biyolojik temellerine dayandığını savunmuştur. Bu şekilde coğrafya, dil, din, kültür, ulus ve tarih açısından batı kökenlerimizin doğal kimliğimizin bir göstergesi olarak meydana gelmektedir. Bu propaganda siyasi düzeyde giderek daha çok güçlendirilmektedir. "Batılı bir ülke yapacağız; Batı kimliğimize döneceğiz; Doğudan kopmuş olacağız" gibi ifadeler, özellikle Arnavutluk Bağımsızlığı'nın ilanından sonra siyasetçiler arasında sık sık kullanılmaktadır. Gazeteler ve dergiler de bu gibi Avrupa

⁹ Noel Malcolm'un "Kosova- Kısa bir Tarih" kitabında Roma İmparatorluğu'ndan bugüne kadar Arnavut tarihinden bahsediliyor. Bu eserde her döneminin din hoşgörüsünü de değerlendirmektedir.

merkezli yaklaşımlarla doludur. Özellikle Ahmet Zogu (1920'lerde) iktidarında Doğu-Batı tartışmaları ilerledi. Enver Hoxha iktidarında ise komünist ideolojik yapısından dolayı Avrupa'ya daha soğuk bakılmaya başlandı. Demokratikleşme (1990'dan sonrası) sürecine girildiğinde Avrupa hakkında tartışmalar yeniden güç kazandı.

Bugün de yaygın propaganda olarak medya, gazete, televizyon, dergi ve üniversite düzeyinde kimlik tartışmaları yer almaktadır. Ayrıca kısaca anlattığımız hikayeler ulusal, akademik ve kültürel merkezi olan Tirana'da yazılmış, Kosova ve Makedonya'da da bu propagandanın yolu açılmıştır. Fakat etkisi daha çok Arnavutluk'ta görülmektedir. Bunun yanında Kosova ve Makedonya (Karadağ'da, Sırbistan'da kendi bölgelerinde yaşadığı Arnavutlar ve diaspora) büyük ölçüde aynı düşünceyi paylaşmaktadır. Bugün önemli unsurlardan birisi din ve kimlik tartışmalarının artmasıdır. İslam ve batı kimliğimiz nasıl işlenebilir? Avrupa entegrasyon sürecinde İslam kimliği engel olabilir mi? Tarih yazımımız doğru mu, bir propaganda mı?

Sonuç olarak ulusal kimliğimizin oluşumunda elitler halkı yönlendirmeye çalışmaktadır. Fakat halk ile elit arasında ayırım zamanla ortaya çıkmıştır. Zaten milliyetçi ideologları için düşmanlarımız iki taraftadır: bir yandan içimizdeki dindar-Müslüman-muhafazakâr (doğulu) sayılan insanlar ve çevreler, diğer yandan da dışımızdaki doğu dünyası. Unutmamak gerekir ki bu (en azından) iki yüzyıl boyunca İslam dini ve medeniyeti adına yoğunlaşmış ülema, hocalar, yazarlar, savaşçıların ve muhafazakâr elitin izlerini daima görüldü.¹⁰ Fakat devletin resmi ideolojileri ve batı merkezli fikirlerini bozmamak amacıyla İslam kimliğimizi ve Osmanlı kültür-medeniyetini unutmamak ve korumak için halkın veya muhafazakâr elitin çabaları, devlet ve modern elit tarafından küçümsenmekteydi.¹¹ Açıkladığımız tarihsel ve ideolojik unsurlar, genel olarak Balkanlar'da yayılmış propagandanın bir parçasıdır. Arnavut milliyetçiliği Avrupa ideolojilerinden ve Balkanlar'ın diğer milliyetçiliklerinden farklı olmayıp Doğu'ya ve Türk'e karşı bu ideolojik yaklaşımlarda Şarkiyatçılığın yarattığı imgelerden beslendiğini görülmektedir. Fakat bu yaklaşımlar tarihsel özel bir bağlamda (19 yy. Osmanlı'dan ayrılırken ortaya çıkan isyanlar) güç kazanarak Arnavut milliyetçi düşüncesini şekillendiriliyor. Bu yüzden siyasi olaylardan dolayı ideolojik durumu böyle açıklayabiliriz: Batılı olmak eşittir Doğulu olmamaktır. Dindar olmak eşittir Osmanlı ile "düşmanla" olmaktır. Osmanlı olmak eşittir geçmişe bağlı olmaktır. Batılı olmak eşittir geleceğe bağlı olmaktır. Bu yüzden de yayılmış propaganda kültürel, sanatsal ve sosyal hayata girip yeni bir kimlik oluşumunda destekçi olmaktadır. Böylece batılı olmak zamanda bir değer olarak tanınır.

Sonuç

Arnavut halkının gözünde Türkiye ve Türk imgesi sık sık anlattığım realiteden farklıdır. Balkanlar'dan göç eden Türkiye'de yaşayan milyonlarca Arnavut vatandaşlarının Kosova ile duygusal bir ilişkisi var. Bu yüzden aile, akrabalık ve duygusal hayat açısından Türkiye

¹⁰ Medreseler, İslami kitaplar ve tüm din hayatı devlet-dışı ilişkilerde işlenmekteydi.

¹¹ Çanakkale savaşına katılmış 20.000 Arnavut askeri ve şehitleri hiçbir devlet örgütü tarafından hatırlanmaz. Fakat Çanakkale için folklorik eski bir şarkımız halkın hafızasında da var.

ve Türk kaçınılmaz bir dosttur. Yaşlı kuşak insanlar Osmanlı kimlik algısını benimseyip din, tarih açısından Türklere kardeş olarak bakılıyordu. Dindar yeni kuşaklar arasında da kimlik algıları din gözüyle oluşmaktadır ve Türk milleti ve (özellikle Erdoğan iktidarında) Türk devleti Kosova'nın ve Arnavutluk'un büyük dostudur. Türklerle siyasal, akademik ve ticari ilişkiler artarken önyargılar azalmaya da başlamaktadır. Başka bir önemli unsur şudur ki Arnavut toplumu özellikle Kosova'da son yüzyılda (iki dünya savaşı dâhil) başka bir düşman karşısında buldu. Mesela Sırlar ve Bulgarlar Kosova'yı işgal ettiğinde halk canlı canlı bir zulüm gördü. Vahşi, kötü, düşman, barbar olan karşımızda bulunduğu için milliyetçiliğin yönü Sırlara ve Slavlara karşı dönmeye başladı. Kosova'da son savaş (1998-1999) etnik çatışmanın gerçek göstergesi olarak tanınır.

1998-1999 savaşından sonra Batı yolculuğumuz hakkında propaganda ve hikayeler yeniden güç kazandı. Kamusal hayatın sekülerleşmesi (Yugoslavya sosyalist sisteminin devamı olarak) ortaya çıktığı söylenebilir. Sekülerleşme özellikle İslam söz konusu olduğunda önemlidir. Fakat Hıristiyan dini söz konusu olduğunda sekülerizm daha yumuşaktır (çünkü Avrupa'nın dinidir). Kosova'nın Cumhurbaşkanı Ibrahim Rugova (1944-2006) Vatikan ile ilerlemiş ilişkilerinden dolayı Priştine'nin merkezinde büyük bir Katedral inşa etme fikrini ortaya attı. Birkaç yıl içerisinde nüfusun % 3-4'ü katolik olan devletin başkentinde büyük bir katolik Katedral inşaa edildi. Katedral'in adı da "Nëna Terezë" dir. (Mother Teresa) (1910'te Üsküp'te doğumlu Arnavut hümanist kilisenin rahibesi ve 1991 Hindistan Kalkuta'da ölen kadındır.) Bu da başkent merkezinde (Priştine Üniversitesi'nin karşısında) yapıldı. Bu Katedral elit bir kısmı ve Hıristiyan çevreler tarafından Kosova'nın batı kimliğinin simgesi ve göstergesi olarak sıfatlandırıldı. Kültür, din ve kimlik tartışmaları bugün de günceldir. Okullarda başörtü yasağı, Türkiye'nin Balkanlar'a yeniden dönüşü, Avrupa Birliği'ne ve NATO'ya entegrasyonu, Suriye savaşına (Al-Nusra ve İŞİD ordusuna) katılmış Arnavutlar gibi konular geniş bir alan kapsamaktadır. Bu yüzden tarihsel ideolojik arka planından beslenip Doğu-Batı ayrımları ve tartışmaları önemli yer almaktadır.

Kaynakça:

1. Ali Pajaziti, Fjalor i Sociologjisë, Logos-A, Shkup, 2009.
2. Edward Said, Şarkiyatçılık, Metis, İstanbul, 2013.
3. Enis Sulstarova, Arratisje nga Lindja, Dudaj, Tiranë, 2006.
4. Enis Sulstarova, Jam Evropë, Logos-A, Shkup, 2012.
5. Enis Sulstarova, Në pasqyrën e Oksidentit, Logos-A, Shkup, 2010.
6. Husamedin Feraj, Skicë e mendimit politik shqiptar, Logos-A, Shkup, 2010.
7. Ndiçim Kulla, Mendimi filozofik, sociologjik dhe psikologjik shqiptar (1870-1945), Plejad, Tiranë, 2004.

<http://www.batuhancolak.com>
<http://www.dagarcikturkiye.com>
<http://tr.wikipedia.org>

Kerbela Hadisesi ve Edebiyata Yansıması*

İSMET İPEK

İstanbul Üniversitesi, Eski Türk Edebiyatı - Doktora

Devlet yönetimi için gereken en önemli hususlar olan cesaret, bilgi ve askerî deha gibi özellikleri taşıdığına "Ali'den gayri yiğit, Zülfikar'dan gayri kılıç yoktur" ve "Ben ilmin şehriyim, Ali de kapısıdır" hadis-i şerifleri yeterli bir kanıt olmasına ve üstelik halife seçilmesine rağmen; Hz. Ali'ye Şam valisi Muaviye ve bir kısım sahabe biat etmeyince sırayla Cemel Vak'ası, Sıffin Savaşı, Hakem Olayı yaşanmıştır. İtaat etmeyen Muaviye'nin ordusu ile savaşan Hz. Ali, 110 gün sürdüğü belirtilen Sıffin Savaşı'nda zafere yaklaşmışken karşı tarafın mızrak uçlarına Kur'an-ı Kerim sayfaları takarak aman dilemeleri üzerine savaş sona ermiş, anlaşma yolları aranmaya başlanmıştır. Zafere yaklaşmışken anlaşma için savaşa ara verilmesini kabul etmeyen bazı Hz. Ali taraftarları ayrılarak Harura isminde bir yerde toplandılar. Hakem Olayı olarak bilinen olayda Hz. Ali kendisine Ebû Mûsâ el-Eş'ârî'yi, Muaviye ise Amr bin Âs'ı hakem seçti. Önce yaşça büyük olan Ebû Mûsâ el-Eş'ârî söz alarak halifenin yeniden seçilmesi için Hz. Ali'yi halifelikten aldığını söyledi. Daha sonra söz alan Amr bin Âs ise Muaviye'yi halife ilan etti. Burada anlaşma sağlanamadı ve Hz. Ali taraftarlarından bir kısım daha ayrılarak Harura'da toplananlarla birleştiler. Hâriciler olarak anılan bu insanlar kendileri gibi düşünmeyen herkesi öldürmeye başladılar. Bu durumu haber alan Hz. Ali, Muaviye ile savaşma hazırlığındayken önce Hâriciler'in üzerine yürüdü ve çoğunu ortadan kaldırdı. Hz. Ali, h. 40 (m. 661) yılında Hâriciler'in düzenlediği suikast ile İbn-i Mülcem tarafından şehit edildi.

Hz. Ali'nin şehit edilmesi üzerine büyük oğlu Hz. Hasan Kûfelilerin desteği ile Irak'ta halife seçildikten sonra İran, Mekke, Medine ve Yemen'den de destek görmeye başladı. Suriye ve Mısır'dan biat alan Muaviye ise bu halifeliği tanımayarak Hz. Hasan üzerine yürüdü. Zaten güçlü bir ordusu olmayan Hz. Hasan, çevresi tarafından yapılan tüm itirazlara rağmen tekrar Müslüman kanı dökülmemesi için Muaviye ile anlaşıp halifelik hakkından vazgeçerek Medine'ye yerleşti. H. 49 (m. 669) yılında Medine'de iken Yezid'le evlendirilme vaadiyle kandırıldığı rivayet edilen karısı aracılığıyla zehirleterek şehit edildi.

Hz. Hasan'ın zehirleterek şehit edilmesinden sonra Muaviye, aralarında yaptıkları anlaşmaya aykırı şekilde oğlu Yezid'i veliyaht tayin etti. Ölümünden sonra herhangi bir muhalefetle karşılaşmaması için Hicaz'a kadar giderek sahabelerden ve çocuklarından Yezid'e biat etmelerini istedi. Dört halife döneminde uygulanan şuranın terk edilerek saltanatı ortaya çıkarması ve Yezid'in gayr-ı İslami hayat tarzı nedeniyle dillerde dolaşan fasıklığı yüzünden isteği kabul edilmeyince o insanları tehdit ederek zorla biat almak istedi. Muaviye'nin ölümü üzerine Yezid, Mekke valisi Velid bin Utbe'yi her ne şekilde olursa olsun Hz. Hüseyin ve henüz biat etmemiş diğer ileri gelenlerden kendi adına biat

* Bu yazı 2015 yılında Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı tarafından basılan **Maktel-i Hüseyin** adlı kitap için yazılan giriş yazısından uyarlanmıştır.

alması için görevlendirdi. Biat etmeyi kabul etmeyen Hz. Hüseyin ailesi ile birlikte Medine'ye geçti. Hz. Hüseyin'in biat etmediğini duyan Kûfelilerin bazı ileri gelenleri onun kendilerine halife olmasını istediklerini anlatan mektuplar gönderdiler. Durumu çevresindekilerle değerlendiren Hz. Hüseyin amcasının oğlu Müslim bin Akil'i Kûfe'ye gönderdi. Kûfe'ye ulaşan Müslim, Hz. Hüseyin adına biat almaya başladı ve durumu anlatan bir mektup göndererek Hz. Hüseyin'in buraya gelebileceğini haber verdi. Bu gelişmeleri duyan Yezid'in görevlendirdiği Basra valisi Ubeydullah bin Ziyad, Kûfe'ye hareket ederek oranın halkını tehditle sindirmeye çalışmış, Müslim'in evine sığındığı Hânî bin Urve, daha sonra Müslim'i şehit ettirmiştir. Bütün bu yaşananlardan habersiz olan Hz. Hüseyin, Abdullah bin Abbas'ın ısrarla itiraz etmesine rağmen ailesi ve yanındakilerle beraber yola çıkmış, yolda karşılaştığı kişilerden Kûfe'de meydana gelenleri öğrenince büyük bir üzüntü yaşamıştır. Bir rivayete göre Peygamber Efendimiz'i rüyasında gördüğü için Allah'ın takdirine razı olarak yoluna devam etmeye karar vermiş, diğer bir rivayete göre ise dönmek istemişse de şehit edilen Müslim bin Akil'in akrabalarının ısrarı üzerine yola devam etmiştir. Bunun üzerine yanındakilere isteyenin ayrılabilceğini bildirince aile fertleri dâhil yanında kalan 70 civarında kişi ile beraber Kerbelâ'da konakladılar. Hz. Hüseyin'in Kûfe'ye yaklaştığını haber alan Ubeydullah bin Ziyad, onun şehre girmesini engellemek için Hurr bin Yezid komutasındaki orduyu kabileyi muhasara altına alarak su ile irtibatını kesmek üzere görevlendirdi. Hz. Hüseyin'i davet edenlerden biri olan Ömer bin Sa'd'a da Rey valiliğini vererek tarafına çekti ve Hz. Hüseyin'den Yezid adına biat alması için bir orduyla Kerbelâ'ya gönderdi. Bu gelişmeler üzerine Hz. Hüseyin anlaşma yollarını aramaya başladı. Kendisini Kûfelilerin davet ettiğini, müsaade etmeleri halinde geri dönmek, bir sınırdaki yerleşerek orada cihat etmek veya Yezid'le bizzat görüşmek istediğini bildirdiyse de bu talepleri Şimr bin Zülcevsen'in de etkisiyle Ubeydullah bin Ziyad tarafından kabul edilmedi. Hz. Hüseyin'in yaptığı konuşmalardan etkilenen Hurr, yaptıklarına pişman olarak Hz. Hüseyin'in tarafına geçti. Hz. Hüseyin'in tüm çabalarına rağmen dünya menfaatleri için savaşan Yezid'in komutanları insafa gelmeyince sayıca kıyaslanamayacak kadar tezat oluşturan iki ordu savaşmaya başladı. Bire bir mücadele şeklinde başlayan savaşta Hz. Hüseyin'in haremî dışında yanındaki herkes sırayla şehit oldu. Tek başına kalan Hz. Hüseyin düşman safları arasına girerek kahramanca savaşmaya başladı. Susuzluktan ve yorgunluktan iyice bitkin hale düşen Hz. Hüseyin'in etrafı Şimr bin Zülcevsen'in emriyle sarıldı, aldığı darbelerle atından düşürüldü. Kimse öldürmek istemeyince Sinan bin Enes önce saçlarını daha sonra da mübarek başını keserek onu şehit etti. (h. 10 Muharrem 61 / m. 10 Ekim 680). Diğerleri de cesedini soyup haremünün çadırlarına girerek onları yağmaladı. Yezid'in ordusu şehit olanların cesetlerini öylece bırakarak Hz. Hüseyin'in kesilen başı, oğlu Zeynelabidin ve haremindeki hanımlar ile birlikte Yezid'in sarayının bulunduğu Şam'a doğru yola çıktı.

Bu olaylardan sonra Müslümanlar arasındaki ihtilaf iyice artmış, siyasi ve akidevî bir durum almaya başlamıştır. Hz. Ali, Hz. Hüseyin ve Kerbela isimleri ise günümüze kadar hak için mücadelenin, adaletin, masumiyet ve mazlumiyetin simgesi olarak anılagelmiştir. Bağdat'ın yaklaşık 100 km. güneybatısında yer alan Kerbela'nın İslam tarihindeki öneminden dolayı gerek yazılı gerek sözlü olarak ulaşan eserler sayesinde bir Kerbelâ literatürü oluşmuştur.¹ "Kerbela isminin Akadca "sivri külah" anlamındaki karballatu kelimesinin Orta İbranice ve Ârâmice'de aldığı karbalâ şeklinden, Arapça "Babil çevresi" manasına gelen küver Bâbil'den ve yine Arapça "ayakların yumuşak zemine batması"

¹ Bu konuda geniş bir bibliyografya için bkz. Ali Aksu, "Kerbela Literatürü", Çeşitli Yönleriyle Kerbela Sempozyumu Bildirileri Kitabı, 2. Cilt, s. 341-376. Sivas 2010.

anlamındaki kerbele kökünden geldiği yolunda bazı görüşler ileri sürülmüşse de kesin bir sonuca varılamamıştır.² Bu isim Osmanlı edebiyatında da hüznün ve matemim simgesi olmuş, "kerb" ve "bela" kelimeleri arasındaki anlam ilişkisi vurgulanarak maktel ve mersiyelerin dışında gazel, kaside ve mesnevi gibi şiirlerde de işlenmiştir. "Kerbelâ, Osmanlı tarihi boyunca Türk hacılarınca uğrak yeri olarak ehl-i beyt sevgisini tazelemiş, özellikle Türk tasavvuf kültürünü derinden etkilemiştir. Mezhep farkı gözetilmeden bütün Müslümanlarca rağbet edilerek bir nevi kutsallık kazanan Kerbelâ hakkında gitgide özel bir ziyaret kültürü oluşmuş, bilhassa Şîî müelliflerce "Fazlû ziyâreti'l-Hüseyn" gibi kitaplar, "Hz. Hüseyin Ziyaretnamesi" gibi tercüman ve gülbankler yazılması geleneği teşekkül etmiş, "Kâmilü'z-ziyârât" gibi eserlere konu olan ziyaret âdâbı gelişmiştir."³

Mâh-ı Muharrem oldı meserret harâmıdır
Mâtem bugün şerî'ate bir ihtirâmıdır
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 481)

Fuzulî'nin yukarıdaki beyitte söylediği gibi Kerbela acısını yaşatanlar ve canlı tutanlar her Muharrem ayında matem tutmuş, hak ve adalet için başlattıkları mücadelede şehit olan insanları anmışlardır. Bu törenlerde bu elim hadiseyi anlatan eserler okunduğu gibi, yazılan eserlerde de bu anma törenlerinin izlerine ve hissiyatına rastlanmaktadır. Osmanlı devrinde bu törenlerde en çok okunan maktellerden biri olan Fuzulî'nin Hadîkatü's-Süedâ'sında yer alan aşağıdaki iki kıt'ada bu hadiseyi anıp şehitlere ağlayanların kıyamet gününün susuzluğundan ve cehennem ateşinden emin olduğu; Hz. Hüseyin'in şehadetine başta Hz. Âdem, Hz. Nuh gibi peygamberlerin ruhları ve Cebrail olmak üzere tüm kâinatın toplanıp ağladığı anlatılmaktadır.

Kerbelâ teşnelerin yâd kılup eşk töken
Ataş-ı rûz-ı cezâdan elem ü gam çekmez
Şühedâ hâlin anup şevkle yanup yakılan
Elem-i şu'le-i nîrân-i cehennem çekmez
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 43)

Kerbelâ deştinde şâh-ı Kerbelâ'nun hâline
İttifâk-ı 'âm olup mecmû'-ı 'âlem ağladı
Pâye-i 'arş-ı mu'allâda töküp Cibrîl eşk
Ravza-i Rıdvânda rûh-i Nûh u Âdem ağladı
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 105)

Yine aynı eserinde Fuzulî, bu hadisesin akılla anlaşılabilir bir olay olmadığını, merhametsizlik ve bela meydanı olan Kerbela ovasının musibetlerin toplandığı bir yer olduğunu ifade etmektedir. İnsanların her yıl toplanıp bu hadiseyi anlatmalarına ve asırlarca yazılmasına rağmen denizlerin mürekkep olması halinde bile bu hadise yeterince anlatılamayacaktır.

Sehl sanman Kerbelâ gavgâsın ey ehl-i hired
Arsa-i bîdâd ü meydân-ı belâdur Kerbelâ
Sorsalar kim kansı menzildür mesâyib mecma'ı
Ün virür kasr-ı felek kim Kerbelâdur Kerbelâ
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 303)

² Mustafa Öz, "Kerbela", TDVİA, c. 25, s. 271. İstanbul 2002.

³ Mustafa Uzun, "Türk Edebiyatında Kerbela", TDVİA, c. 25, s. 274. İstanbul 2002.

Sûret-i tahrîre gelmez olsa deryâlar midâd
Şerh-i bîdâd ü belâ-yı rezmgâh-ı Kerbelâ
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 344)

Eyleyüp her yıl cemî'-i ehl-i 'âlem ittifâk
Şerh iderler mâcerâ-yı Kerbelâ ahbârını
Ne tükenmez kıssadur kim hergiz âhir olmadı
Şerhi 'âciz eyledi ehl-i cihânun varını
(Hadîkatü's-Süedâ, s. 397)

Daha yaşadığı asırda sesi ülkeleri dolaşmış ve çağları aşarak zamanımıza kadar gelmiş bir şair olarak Fuzuli; insanın dilini lal eden, yüreğini susturan, aklını durduran bu hadisenin anlatılamayacağını anlamışçasına eserinin sonunda insanlığın yüreğinde her zaman kanayan bir yara olarak devam eden bu hadiseden dolayı bir nebze olsun sevinen veya bir an için de olsa üzüntü hissetmeyenler için beddua etmektedir:

Şâd olmasun bu vâkı'adan şâd olan gönül
Bir dem melâl u gussadan âzâd olan gönül
(Hadîkatü's-Süedâ, s.481)

Maktellerde genel olarak Yezid'in tahta geçmesi, Hz. Hüseyin'in Hicaz'da ailesiyle birlikte zühd hayatı içinde yaşaması, Kufelilerin mektup göndererek Yezid zulmünden şikâyet etmeleri ve Hz. Hüseyin'i başlarında halife olarak görmek istediklerini anlatmaları, Hz. Hüseyin'in çevresiyle yaptığı istişarelere uyarak Müslim bin Akil'i Kûfe'ye göndermesi, orada Hz. Hüseyin adına biat alınması, durumu öğrenen Yezid'in Ubeydullah bin Ziyad'ı sorunu çözmek için oraya vali atması, Biat eden halkın sindirilmesi ve Müslim ile Hânî bin Urve'nin şehit edilmesi, Hz. Hüseyin'in Kûfe'ye doğru yola çıkması, yolda Kûfe'de yaşananları haber alması, yanında kalan 70 civarındaki kişi ile Kerbelâ'da muhasara altına alınması, taraflar arasında anlaşma sağlama çabaları, Hz. Hüseyin'in tüm çabasına rağmen şartlarının reddedilmesi, Hz. Hüseyin ve yanındakilerin maruz kaldığı eziyet, maruz kaldıkları eziyete rağmen teslim olmayıp kahramanca savaşmaları, savaş boyunca Hz. Hüseyin efendimizin safında olanların gösterdiği kahramanlıklar ve şehit olmaları, Hz. Hüseyin'in şehit edilmesi ve mübarek başının kesilmesi, Ehl-i beytin çadırlarının yağmalanması, Yezid ordusunun şehit olanları defnetmeden Hz. Hüseyin'in kesik başı, oğlu Zeynelabidin ve ailesi ile birlikte Şam'a doğru yola çıkması, civarda ikamet eden Yahudi kabilesinin gelip şehitleri defnetmesi, kafilenin Şam yolunda yaşadığı olaylar ve kesik başın etrafında gerçekleşen olağanüstülükler, kafilenin Yezid sarayına varması ile orada yaşanan olaylar, Yezid'in sarayındaki misafirler tarafından kınanması, Hz. Zeynelabidin ile Yezid arasındaki sözlü mücadele, Ehl-i beytin Medine'ye gönderilmesi gibi olaylar anlatılmaktadır.

Dört Şair Dört Hikâye

UĞUR ÖZTÜRK¹

İstanbul Üniversitesi, Eski Türk Edebiyatı - Doktora

Bu yazı Osmanlı edebiyatı sahasında müstesna yerleri olan 14-15. asır şairlerinden; Süleyman Çelebi,² Ahmedî,³ Şeyhî⁴ ve Azerî sahasından olup Anadolu sahasına da giren Nesimî⁵ hakkında 18. asırda yazılan kronikten alınan bilgilerden oluşmaktadır.

Süleymân Çelebidir: 'Asr-ı Sultân Yıldırımında dîvân-ı Hümâyûn agası olup anuñ fevtinden soñra Burusadaki Sultân Bâyezîd câmi'i imâmı oldu. Ol vakitte belagatli şiir söylemede diyâr-ı Rûmda rağbet olmayup ancak şi'r ü inşâ diyâr-ı 'Aceme özen gösterilir olmagla mezkûr Süleymân Çelebi ol vakte göre incelikleri bilen belagatli bir şair ve fasih konuşan bir şair sayılıp 'asrında tek bulunmakla her sebeple şiir ve fesahatte parmakla gösterilir olmuştur. Ve diyanet, itikat ve salahiyet üzerine yaratılmıştır. Tezkire-i Monla Latîfide rivâyet olunduğı üzere Burusada câmi'-i kebîre bir vâ'iz gelüp va'az ider⁶ âyet-i kerîmeyi tefsîr esnâsında dir ki "İşbu âyete göre Hazret-i Muhammed 'aleyhi's-selâm Hazret-i İsâ'dan efdal (daha üstün) dinilmek ve sâyir enbiyâdan dahı cümle berâberdür deyü iddiada bulunacak zümre-i 'Arabdan bir edebli ve din sahibi bir adam sabr u tahammülü bir kenara bırakarak kürsî yanına varur. "Ey izansız cahil kürsî-i va'z saña mekân degüldür. Öğüt vermek ve öğüt almaktan bî-habersin o ayetin⁷ nasıl tefsir ve kesinliğini bilmezsin deyü" vâ'iz ile mücadele ider. Ammâ insanlar vâ'izüñ şan sahibi olmasına ve 'imâme ve giydiğı ferâcenin 'unvânına bakarak 'Arab'a yüz göstermezler fakat o kişi (Arap) Peygamberin gerçek sevenlerinden olmakla yedi kerre diyâr-ı 'Arab ve Şâm ve Halebe sefer ider. İslam dinine mensup din adamlarından sayılıca mektup ve fetâvâ getirür. Halkuñ i'tikâdını felsefe kelâmı ile değıştirmeye cahil olarak yahut ammice konuşan vaaz edn cahil şahsı fikrinden döndürmek ve tövbe ettirmek etmez ise katletmek eğer keatletmezler ise Anadolu'ya gaza ve cihat etmek ümmet-i Muhammed'e lâzımdur deyü fetvayı ibraz edecek. Sonra delalette olan vaiz fikrinde ısrar edecek halk 'Arapla adı geçen vaizi koyunu kasabın kesmesi gibi kesi katlederler. Bu duruma Süleymân Çelebi şahit olur. Kalbine büyük bir tesir gelir ki Hazret-i Resûl-i Ekrem'e ümmet olıcak böyle gerek. Bârî bende işbu şekilde gayret yok ise bârî Peygamber'in mevlidini nazmedeyim diye mevlidi yazacak Peygamber'in doğumunu nazmedecek ilmi kudretim vardur deyü içten gelen saflığın verdiğı kurtuluşla mevlidi nazmeder. Mevlid Allah'ın izniyle öyle bir şöhret bulmuş ki çeşitli memleketler de bunun gibi mevlid yazılamaz olmuş. Her sene mevlid-i şerif meclisler ve mahfillerde okunur olmuş. Süleymân Çelebi'yi teessür altına alan işbu beyti nazm eylemişdür.

¹ Abdulgaffar b. Hasan, Umdetü'l-Ahbar (Umdetü't-Tevarih) adlı eserin bilinen tek adet nüshası Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 2331 numarada kayıtlıdır. Talik hatla yazılmış eserden kısmi şekilde çevrilip ve sadeleştirme yapılmıştır.

² A. Necla Pekolcay, Mevlid, DİA, 2004, cilt: 29, sayfa: 485-486.

³ Günay Kut, Ahmedî, DİA, 1989, cilt: 2, sayfa: 165-167.

⁴ Halit Biltekin, Şeyhî, DİA, 2010, cilt: 39, sayfa: 80-82.

⁵ A. Azmi Bilgin-İlyas Üzüm, Nesimî, DİA, 2007, cilt: 33, sayfa: 3-6.

⁶ Ayet: "Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de [iman ettiler]." II. 285 [Bakara].

⁷ Ayet: "O peygamberlerin bir kısmını diğerlerinden üstün kıldık" II. [Bakara] 253 [KARAMAN vd. 2009: 41].

Beyt:

Ölmeyüp İ'sâ göge bulduğı yol
Ümmetinden olmag-içün idi ol⁸

Mevlânâ Ahmedî; Rivayet olunur ki cihan hükümdarı Timûr hamam zevkin iderler. Hamam içinde mahbûblardan bahsolunup paha biçilemez kıymetlerini vermek için konuşma sohbet olmaktadır. Fulân oğlân fulân kıymete ve fulân fulâna değer deyü söylendükde Timûr dir ki "Ben ne kıymete değerim" diye kasti olarak sorunca Ahmedî "Ancak seksen 'aded dirheme değeriniz vardır" diyecek Timûr der ki "Hakk-ı 'adl üzere kıymet eylemedün kendimden kesdiğin o fiyat peştemâlîmin fiyatı kadardır" derken Ahmedî der ki "Benüm dahı murâdum ancak peştemâldür senün vücûduña kıymet yokdur" deyü zarîfâne cevâb verür ki eğer gazablanmaya sebebiyet verirse de bunun düzeltilmesi mümkündür deyip "Senin kıymetine dünya hazineleri yetmez ve sana paha biçilmez diye devam etmitir. Fakat Timur yine de incinmeyip sorusundaki nükteyi bildiğinden şaire çokça ihsanda bulunur.

Mevlânâ Şeyhî: Sultân Murâdî (II.) medh esnâsında

Cihânuñ puştı devrânuñ penâhı

Diye övmüş nice zaman sonra Germiyan Beyi Şeyhî'nin bu beyiti kendisine sunduğunu görünce şiiri anlamamış halk lisanından anlayan Bey bu beyiti anlamayıp üstüne şu beyiti kendisine okunduğunda;

Benüm devletlü sultânüm 'akîbâtuñ hayîr olsun
Yedigün bal ile kaymak yörüdüğün çayır olsun

Beyit Germiyan oğluna gâyet makbûle geçüp herîfe biñ gurûş câyize ihsân itmiş. Ve henüz bir hoşça kelâm işitdüm bizüm Şeyhî bilmezem ne söyler ve ne demek ister deyü ol beyhude beyiti beğenir. Bunu Şeyhî işitince gâyet elem çeker ve bir vilâyetün büyükleri (Germiyan oğlu); 'akîbâti 'akîbetinden ve hayrı hayîrden fark itmeye. Anuñ yanında hayîri çayır dinlenme yeri sayan benim gibi adama ne kadar sövülse layıktır demiş.

Seyyid Nesîmî: Haleb âlimlerince katline fetvâ virüp derisin yüzdürülen Seyyid Nesîmî hakkında rivayet ederler ki katledilme zamanı geldiğine müftî-i Haleb buyurup murdar lanetlenmiş adamın katli önemli ve vaciptir. Hatta kanı bir yere dokunsa orayı da kesmek gerek temiz değildir dedi ve elini sallayarak giderken Seyyidün cereyân iden kanından müftînüñ işaret barmağına isâbet ider. Ol arada ehlullâhdan bir sūfî bulunup dir ki kendü fetvânuz üzerine barmağınızı kesmek vâcib oldu. Der ki "Ben temsil yoluyla ile söyledüm nesne lâzım degüldür" dir. Seyyid Nesîmî ise ruhunu teslim ederken müftîyi ta'riften işbu nazmı inşâd eylemiş.

Zâhidün yek barmagın kesseñ döner Hakdan kaçar
Gör bu miskîn 'aşıkı ser-pâ soyarlar ağlamaz

⁸ PEKOLCAY 2005: 58/85.

⁹ Âlemin üstünü örten ve devranı koruyan. TİMURTAŞ 1980: 27/701.

¹⁰ Zahidin tek parmağını kessen [sözünden] dönüp Allah'tan kaçır. Bu miskin aşığın ise baştan ayağa soyarlar [derisini yüzerler] ağlamaz, [AYAN 2002: 409/7.

KAYNAKLAR

- AYAN, Hüseyin (2002), Nesîmî-Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanın Tenkitli Metni, Ankara, Türk Dil Kurumu, 2 cilt.
- KARAMAN, Hayrettin vd. [2009], Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâlî, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı.
- PEKOLCAY, Necla (2005), Süleyman Çelebi-Mevlid [Vesîletü'n-necât], İstanbul, Dergâh Yay.
- TİMURTAŞ, Faruk K. (1980), Şeyhî ve Husrev ü Şîrin [İnceleme-Metin], İstanbul, Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Suriyeli Sığınmacılar Meselesinin Siyasal Boyuttaki Etkileri

ŞÜKRÜ AYDIN

Marmara Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler - Yüksek Lisans

İstanbul'da yaşayan Türkler temel olarak Suriyeli sığınmacılara, mültecilere yardım edilmesi gerektiğini ve bu süreçte Türkiye Cumhuriyeti'nin yaptığı yardımları ve destekleri doğru bulduklarını söylüyorlar. Ancak, bu yardım sürecinin kurumlar arasında daha koordineli ve sistematik işlemesi gerektiğini savunuyorlar. Bundan dolayı anketimize katılan kişiler her kurumun gerek gelen mülteciler sayısı konusunda, gerekse yapılan yardımlar konusunda ayrı ayrı açıklamalar yaptığını ve tek bir payda da buluşmadıklarını ifade ettiler. Buna bağlı olarak anketimize katılan kişilerin siyasi tercihlerinde kısmen veya tamamen bazı değişiklikler olduğu sonucuna vardık.

Kurumların sistematik ve koordineli çalışmadığına ve farklı kurumlar tarafından yapılan Türkiye'ye gelen Suriyeli mültecilerin sayılarına dair açıklamalara baktığımızda, 21 Ekim 2013 tarihinde AFAD'ın açıklamalarına göre bu sayı altı yüz binin üzerindeyken, bu rakam 29 Ağustos 2014 tarihinde sekiz yüz on beş bin olarak açıklanmıştır. Ama aynı dönemde yapılan İçişleri Bakanlığı açıklamalarına göre bu rakam bir milyon üç yüz seksen beş bin olarak bildirilmiştir. Yine aynı dönemlerde AK Parti Dış İlişkiler Başkan Yardımcısı Ali Şahin'in Rusya'nın Sesi internet sitesinde yer alan röportajına göre bu rakam, 200 bini kamplarda olmak üzere, toplam bir milyon yüz kırk bin Türkiye'de bulunan Suriyeli sığınmacı olarak ifade edilmiştir. Deutsche Welle'nin 23 Ekim 2014 tarihli haberine göre ise bu rakam iki milyonu aşmış olarak ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtmiş olduğumuz devlet kurumları arasında koordinasyon eksikliği Türk vatandaşlarının arasında güvensizliğe sebep olmuş ve bu durum başta hükümet partisi olmak üzere, muhalefet partilerini de negatif yönde etkilemiştir. Bu sorunun aşımı noktasında ise Amerika örneğini ele almamız yeterli olacaktır. Eğer ki, Amerikan siyasal sistemindeki gibi kurumların birbirinden bağımsız veya habersiz açıklama yapması engellenebilirse, hem hükümetin hem de devlet kurumlarının güveni sorgulanıp sarsılmayacağı gibi halkın siyasal tercihlerinde de değişimler engellenmiş olur. Bu süreci bir nevi algı yönetimi olarak düşünürsek eğer, gerek hükümet partisinin bu süreci minimum zararla atlatması açısından gerekse devletin kurumlarının hem halk nezdinde hem de uluslararası arenada itibarsızlaşmaması açısından kurumlar arası iletişim ve koordinasyon bir nevi olmazsa olmaz yapı taşı niteliğinde düşünebiliriz. Bu konuda vatandaşların sığınmacılara karşı tepki gösterdiği yerlere baktığımızda genelde seçimlerde hükümet partisinin birinci parti olarak çıktığı bölgeler olarak görüyoruz. Bunun temel sebebi ise yukarıda da belirttiğimiz üzere farklı kurumlar tarafından yapılan farklı açıklamalar seçmen gözünde güvensizliğe yol açmasıdır.

Bir diğerk noktaya geldiğimizde, Türkiye Cumhuriyetinin bu süreçte elinden geldiğince en iyi şekilde insanlara yardım etmesine Türk vatandaşları sadece siyasal, reel politik olarak değil aynı zamanda sosyolojik ve insani bir vazife olarak bakıyorlar. Bundan dolayı, bu insanlara yardım edilmesinin bir insanlık vazifesi olduğu görüşünde birleşiyorlar. Bu konuda da görüştüğümüz kişiler, muhalefet partilerinin bu süreçte sınıfta kaldığını özellikle belirtiyorlar. İslami muhafazakâr kesim Suriyeli sığınmacılara yapılan yardımı bir nevi "Ensarlık" vazifesi olarak düşünürken, diğerk kesimler insanlık görevi olarak ifade ediyor ve yardım edilmemesinin ciddi bir insanlık suçu olacağını belirtiyorlar. Ancak, yukarıda da belirttiğimiz üzere muhalefet partilerinin sürekli Suriyeli sığınmacılar olayını siyasal olarak hükümete karşı bir koz gibi kullanmaları hem muhafazakâr kesimden hem de diğerk kesimlerden tepki çekmektedir.

Son dönemde yaşanan Suriyeli sığınmacılar ve Türk vatandaşları arasındaki gerginliklere baktığımızda ise bu sorunu siyasal, ekonomik ve kültürel açıdan analiz etmemiz gerekmektedir. Siyasal açıdan baktığımızda bazı kesimler hükümetin politikalarına karşı olduğu için provakatif bir şekilde davranarak bu olayların yayılmasına sebep olmuştur. Yoksa sınır bölgelerinde yaşanan küçük olayların bir anda İstanbul'un ara mahallelerine kadar sıçraması normal şartlar altında güç bir durumdur. Ekonomik, kültürel açıdan baktığımızda ise bazı Suriyeli işçilerin düşük ücretlerle çalıştırılması sonucunda Türk vatandaşlarının işsiz kalması, bazılarının iş yeri açmaları ve Türk iş yeri sahiplerinin müşterilerinde ve satışlarında yaşanan düşüşe bağlı olarak Suriyeli sığınmacılara karşı tepkiler ortaya çıkmıştır. Ancak, bunlar küçük çapta kalmış ve büyümeden engellenmiştir.

Son olarak ekonomik açıdan bu süreci değerlendirecek olursak, Türkiye şu ana kadar geçen süre zarfında Suriyeli sığınmacılara, Birleşmiş Milletler Enformasyon Merkezi verilerine göre 3,5 milyar dolardan daha fazla bir harcama yapmış bulunmaktadır. Türkiye'de sınır kentlerinde kurulan 22 kampta toplam 220 bin kadar mülteci kalmakta ve tüm ihtiyaçları karşılanmaktadır. Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası örgütlerden tam not alan kamplara hiç bir uluslararası örgütten yardım yapılmamakta sadece denetimci olarak gözlemlemeye gelmektedirler. Kısacası, bu süreçte Türkiye, Suriyeli sığınmacılara yapılan yardımı tamamen kendi cebinden karşılamaktadır ve böyle büyük çapta bir insanlık olayına diğerk ülke ve kuruluşlar sadece gözlemlemek ve denetlemekle katılmaktadır. Temel sorun da burada başlamaktadır, Türkiye ne kadar yardım etmeye çalışsa da resmi yardımlar kısıtlı kalmakta ve Suriyeli sığınmacılar düşük ücretli ağır işlerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Hatta bazı işyeri sahipleri Suriyelileri ucuz işçi gücü olarak görmekte ve Türk vatandaşına vereceği ücretin yarısını, bazen yarısından daha azını vererek Suriyeli sığınmacıları hem sigortasız hem de emek karşılığı gözetmeksizin işe almaktadırlar. Bu durum ise, iş bulamayan Türk vatandaşlarında hem hükümet politikasına karşı, hem de Suriyeli sığınmacılara karşı tepkilere yol açmaktadır. Bu sorunun üstesinden gelmek için Suriyeli sığınmacı çalıştıran iş yerleri sıkı denetimden geçirilmeli, sigorta yapılması şart koşulmalıdır ve maaşları da normal emek-ücret eşitliğinde olmalıdır.

Daha fazla bilgi için : İstanbul Fikir Enstitüsü (www.istanbulfikirenstitusu.com)
Raporun tam metni için : <http://www.istanbulfikirenstitusu.com/wp/?p=1258>